

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

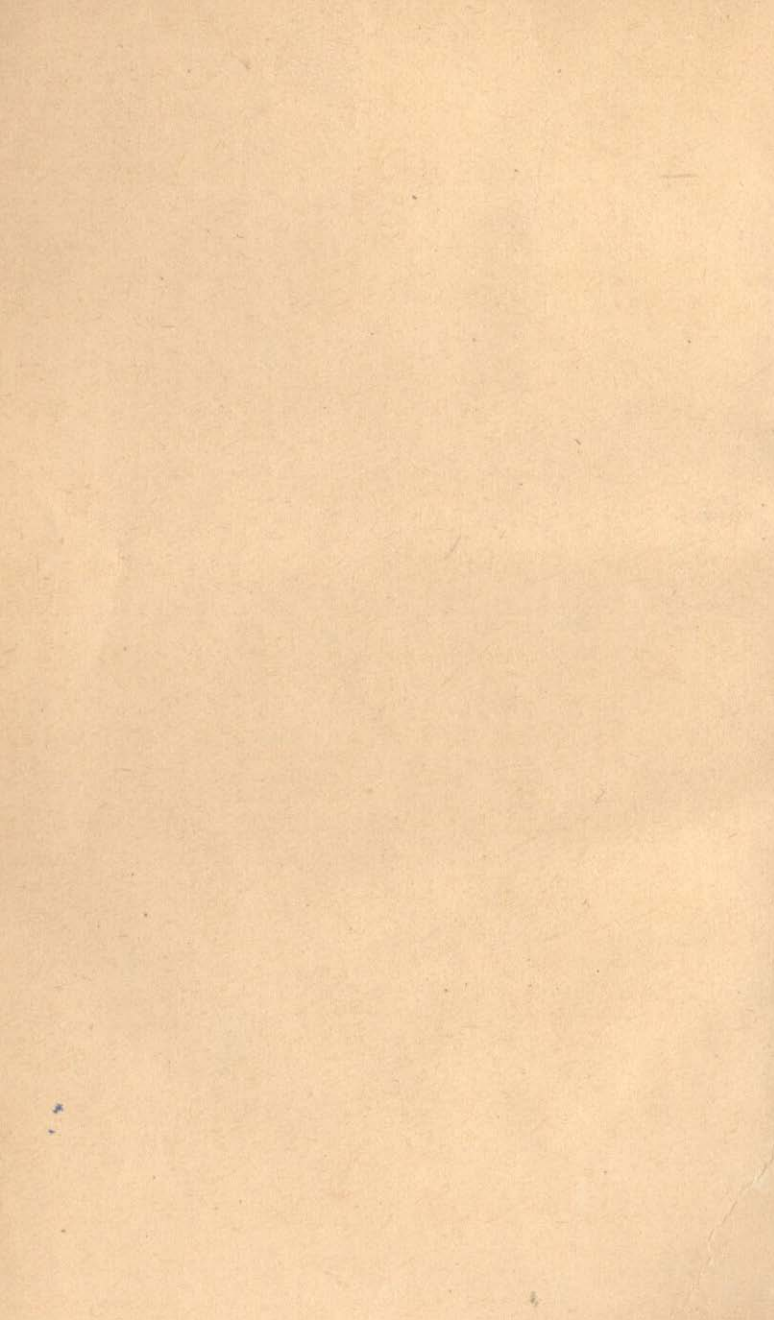
15843

355.2

Q-64

1914

2010

348

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ

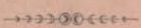

ՆԱՌԱՅՈՒԹԻԱՆ

ՆՈՐ ՕՐԷՆՔԸ

ԱՆՇՐԱԺԵՇՏ ԱՄԷՆ ԶԻՆՈՒՈՐՅՈՒԻ ՀԱՄԱՐ

Կազմեց՝

Ռուբին Զովհաննեսյան

Կ. ՊՕԼԻՍ

ՔԷՇԻՇԵԱՆ ՏՊԱՐԱՆ

1914

12001

355.2
9-64

ԹԵՅ ԻՍԱԳՈՒԼԵԱՆ

ԻՍԱԳՈՒԼԵԱՆ

ԸՆՏԻՐ, ՀՈՏԱՐԷՑ ԵՒ ԽՆԱՅՈՂԱԿԱՆ

փնտրեցե՛ք եւ խմեցե՛ք սոյն փիղ մարխայով թէյեր

Գարսաւուն դրուշի թէյ առնողներուն

հինգ դրուշի թէյ նուեր կը տրու

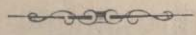
Կը ծախուի նաեւ Անգղիական Ռէսի
կտաւը որ կը փայլեցնէ ամէն տեսակ մետաղներ
եւ սեմաւերներ:

Կեդրոնասեղի.— Պահճէ Գարու, Սաս
գիյէ խանի անկիւնը

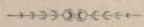
55.2
- 64

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹԵԱՆ

ՆՈՐ ՕՐԷՆՔԸ

ԱՆՇՐԱԺԵՇՏ ԱՄԷՆ ԶԻՆՈՒՈՐՅՈՒԻ ՉԱՄԱՐ

Կազմեց՝

Աարգիս Զովհաննէսեան

Կ. ՊՕԼԻՍ

ՔԷՆՆԵԱՆ ՏՊԱՐԱՆ

1914

ՆՈՐԱԶԵԻՈՒԹԵԱՆՑ
ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ԹԻՐԻՆԿ

ՂԱՆԱԹԻԱ — Կ. ՊՈԼԻՍ

ԻՐԱՊԷՍ ԱԺԱՆ ԾԱԽՈՂ
ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆՆԸ

Հիմնադրված 1848 թին

ԿԵԳՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՎԻԷՆՆԱ
ԳՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐ ՎԻԷՆՆԱ ԵՒ ԲՈՕՍՆԻՑ
ՄԱՍՆԱՃԻՂԻՐ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԳԼԽԱԻՐ ՔԱՂԱՔՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ
ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ՀԱԳՈՒՍՏՆԵՐ ԱՐԱՆՑ, ԿԱՆԱՆՑ
ԵՒ ՏՂԱՅՈՑ

ԿՕՇԻԿՆԵՐ, ԳԼԽԱՐԿՆԵՐ, ՃԵՐՄԱԿԵՂԻՆՆԵՐ

ՆՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԱՐԴՈՒՋԱՐԴԻ, ՄԲՐԻ, ՃԱՄԲՈՐԴՈՒԹԵԱՆ
ԵԻԼՆ. ԵԻԼՆ. ԱՌԱՐԿԱՆՆԵՐ

ԲԱՑԱՐՁԱԿԱՊԷՍ ՎԵՐՋԻՆ ԳԻՆ

ԹԻՐԻՆԿԻ հագուստները ամենէն լաւ շինուած,
ամենէն ատկուռն և ամենէն վայելուչներն են
և չափու վրայ հարուստներն չեն տարբերիչ

38674-67

ԱՌԺԱՄԵԱՅ ՕՐԷՆՔ

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹԵԱՆ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՏՐԱՄԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՅՕԴ. 1.— Օսմանեան հպատակ ամեն արու անհատ, այս օրէնքին համեմատ ղինուորական ծառայութեան ենթակայ է: Բացառութիւն է Ալ Օսման կայսերական գերդաստանը:

ՅՕԴ. 2.— Զինուորական ծառայութիւնը ըստ մարդահամարի արձանագրութեան ծննդեան թուականին, իսկ մարդահամարի արձանագրութիւն չունեցողներուն համար ալ Մեհլիսի Իսարեի կողմէ ճշդուած ծննդեան թուականին իւրաքանչիւր անհատի 18 տարեկանը լըշացուցած տարւոյն յաջորդող Մարտ ամսոյն սկիզբէն կ'սկսի:

Զինուորական ծառայութեան պատրաստ 19 և 5 տարեկանները, միմիայն պատերազմի մը պարագայ կրնան զէնքի տակ ամնուիլ:

52649-64. h.

ՅՕԴ. 3. — 20 տարեկանը չբացուցած տարւոյն յաջորդող Մարտին սկիզբէն սկսեալ, զինուորական ծառայութեան պատրաստ անձերու ենթակայ եղած զինուորական գործողութիւնը զինուորական պարտաւորիչ ծառայութեան կը կոչուի :

Ձինուորական պարտաւորիչ ծառայութիւնը, զինուորական դասակարգերու յատկացուած զինուորացունքու հետեւագորաց և փոխադրութեան գործերու կոչւելիք անձանց համար 20 տարի, կանոնաւոր Մուշակազմ (troupes régulières) և 5 տարի միւսքանիւր ըլլալու պայմանաւ 25 տարի է, ցամաքային ուրիշ դասակարգերէն երաժիշտ ու ոստիկան զօրաց համար ամբողջովին միւշակազմ ըլլալու պայմանաւ 20 տարի, ծովային զօրաց համար ալ 12 տարի Մուշակազմ և 5 տարի ցամաքային զինուոր և Միւսքանիւր ըլլալու պայմանաւ 17 տարի է : Սակայն, 21 տարեկանը չբացուցած զէնքի տակ առնուողներու, զէնքի տակ անցընելիք ժամանակին համեմատ, իրենց զինուորական պարտաւորիչ ծառայութեանց վերջաւորութենէն, Պատերազմական նախարարութեան յարմար դատած մաս մը կը զեղչուի :

ՅՕԴ. 4. — Այն ժամանակամիջոցը, յորում զինուորացունքը գործնականապէս կը կարօտին իրենց զինուորական ծառայութեանը, կը կոչուի զէնքի տակ մընալու չրջան : Կամ զինուորական գործոն ծառայութեան չրջան : Այս ժամանակաչրջանը կ'սկսի զինուորացունքու իրենց զօրամասերուն մեկնած օրէն :

ՅՕԴ. 5. — Չէնքի տակ մնալու չրջանը՝ հետեւակազօրաց և փոխադրեալ զօրաց համար 2, ցամաքային ուրիշ դասակարգերու և երաժիշտ ու ոստիկան զօրաց համար 3 և ծովային զօրաց համար 5 տարի է :

Մուլագրագ ծառայութեան այս շրջաններէն աւելորդ մնացած մասը պահեստի (Ինքիյար) շրջանն է :

307. 6. — Բացարձակ պարագային մէջ, զէնքի տակ մնալու շրջանը, Պատերազմական նախարարին անաջարկով և նախարարաց Խորհուրդին հաւանութեամբ զօրամասերու ամբողջութեան կամ մէկ մասին համար կայս. իրասէով կրնայ երկարաձգուիլ :

307. 7. — Ս.մէն տարի մինչև Մարտի սկիզբը 20 տարիքը լրացուցած զինուորացուները, Հոկտեմբերին զօրամասերուն մէջ դանուելու համար, նոյն տարւոյն մէջ բանակին պէտքին համեմատ ամբողջովին կամ մասամբ Պատերազմական նախարարութեան կողմէ զէնքի տակ կը հրաւիրուին :

Զինուորական գործոն ծառայութիւնը լրացնելով արձակուողները և անոնց տարեկից լլլալով բարձունեալ նկատուողներն ու 42րդ յօդուածին մէջ բացատրուած կերպով կարճատե ծառայութիւն կատարողները և կամ զբամական հատուցում վճարողները ինքիյարի դասակարգին մէջ կը փոխադրուին :

307. 8. — Օրինաւոր պատճառներով իրենց բնկերներուն հետ զօրամասերը դալ չկարողացողները, եթէ մինչև մէկ ամիսէն զան, իրենց բնկերներէն կտք եկած կը նկատուին : Ամիս մը վերջ եկողները, անցուցած ժամանակներուն չափ իրենց բնկերներէն կտք կ'արձակուին :

307. 9. — Ինքիյար հեծելալաշտերու զինուորները, իրենց մասնաւոր կանոնադրին համեմատ կը կատարեն իրենց զինուորական ծառայութիւնը :

ԶԻՆԻՈՐԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՇՐՋԱՆԱԿՆԵՐ

ՅՕԴ. 10. — Օսմանեան երկիրները՝ զօրաբանակի զինուորագրութեան չրջանակներու, զօրաբանակի զինուորագրութեան չրջանակները՝ զօրաբաժնի զինուորագրութեան չրջանակներու և զօրաբաժնի զինուորագրութեան չրջանակներն ալ զինուորագրութեան մասնաճիւղերու բաժնոս ամ են :

Զինուորագրութեան Ինթիպայի և Միւսրանֆրզի գործողութիւնները այս չրջանակներուն և մասնաճիւղերուն մէջ կը կատարուին :

ԶԻՆՈՒՈՐՅՈՒՆԵՐՈՒ ՔՆՆՈՒԹԻՒՆԸ

ՅՕԴ. 11. — Ամէն տարի Մարտի սկիզբը, 18 տարեկանը լրացուցած անձինք նախնական քննութեան, 20 տարեկանը տմբողջացնողներն ալ վերջնական քննութեան կ'ենթարկուին :

ՆԱԽՆԱԿԱՆ ՔՆՆՈՒԹԻՒՆ

ՅՕԴ. 12. — Ամէն տարի Մարտի սկիզբը ամէն տեղի Մեճլիս ը Իսարեն, զինուորագրութեան մասնաճիւղի նախագահին ընկերակցութեամբ, 19 տարեկանը թեւակոխողներուն անունները մարդահամարի պաշտօնեային միջոցաւ մարդահամարի տոմարէն կ'ընգործնակէ և օրինակին համեմատ ամէն գիւղի ու թաղի յատուկ, անունները պարունակող զատ զատ ցանկեր կազմելով նոյն ամսուան մէջ յիշեալ գիւղերու և թաղերու կըրդիկէ : Այս ցանկերը՝ իրենց պատկանած թաղերուն ու գիւղե-

բուն մէջ ամէն կողմէ տեսանելի կերպով՝ մզկիթներուն, եկեղեցիներուն, սինակօղիներուն տուներուն ու հանրային վայրերու վրայ կը կախուին :

307. 13. — Մեկնիս ը Իսարէն զինուորագրութեան քննութեան ցուցակներն նախնական քննութեան վերաբերեալ տուները, անձնական ստացուածոց արձանագրութիւնը հիմ բռնելով օրինակին համեմատ պիտի լեցնէ իւրաքանչիւր գիւղի և թաղի համար և նախօրգ տարիներու տետրակներու մէջ իրենց քննութիւնն ու գործողութիւնը յաջորդ տարուան ձգուած զինուորացուներու անուններն ու գործողութիւններն ալ առանձինն տպուած քննութեան ցանկերուն վրայ յայտնութեամբ գրելով, այս ցանկին պիտի կցէ :

Մեկնիս ը Իսարէն այս պարտականութիւնները կատարելու համար իր մէջէն կրնայ յանձնաժողով մը կազմել :

307. 14. — Ամէն տարի Մարտի սկիզբը, 18 տարեկանը լրացուցած անձերը, անունին 13րդ. յօդուածին յիշուած ցանկին մէջ գտնուի թէ ո՛չ, մինչև նոյն տարուան Հոկտեմբերին վերջը, գիւղին կամ թաղին մուխթարներուն ընկերակցութեամբ Մեկնիս ը Իսարէին գիմելով 12րդ. յօդուածին յիշուած ցանկին մէջ իրենց արձանագրութիւնը կատարել պիտի տան, և եթէ իրենց ընտանիքին մէջ ըստ օրինի օգնութեան կարօտ անձեր կան, զայն բերանացի կամ գրաւոր որոշակի պիտի յայտնեն :

Օրինաւոր պատճառներով զալ չկարողացող զինուորացուներուն արձանագրութեան գործողութիւնը իրենց ծնողքին կամ գիւղին և թաղին մուխթարներուն կողմէ պիտի կատարուի :

ՅՕԴ. 15. — Մեհայիս ը Իսարհն քննութեան տես-
րակին մէջ արձանագրուած ամէն զինուորացուի և օրի-
նաւոր պատճառներով բացակայողներուն ծնողքին կամ
մուխթարին արձանագրութենէն վերջ մասնաւոր տես-
րակը ստորագրել և կամ կնքել տալով՝ առանց փոխա-
րինութեան զինուորական ծառայութեան յատուկ նրգ-
սան մը տալու և զինուորացուներն ալ այս նրգսանները
պահելու և վերջնական քննութեան միջոցին պատկա-
նեալ մարմնոյն ցոյց տալու պարտաւոր են :

ՅՕԴ. 16. — Զինուորական ծառայութեան նրգսանը
կառավարութեան կողմէ կրնայ պահանջուիլ այն ամէն
տեղերուն մէջ, ուր կը պահանջուի օսմ. թէղքէրէ
(Հառիսիյե) :

ՅՕԴ. 17. — 14րդ. յօդուածին մէջ յիշուած ցան-
կերուն նախնական քննութեան մասէն մէյմէկ օրինակ
գրուելով արձանագրութեան յաջորդող տարւոյն Մարտ
ամսուան միջոցին դիւղերու և թաղերու մուխթարնե-
րուն պիտի զրկուի այս օրինակը որ անմիջապէս ամէ-
նուն կարենալ տեսնելիք վայրերը պիտի կախուին :
Իւրաքանչիւր անձ այս օրինակներուն մէջ տեսած
սխալներն ու թերութիւններն իրեն վերաբերի կամ
ոչ, մինչև նոյն տարուան Օգոստոսին վերջը իր պատ-
կանած Մեհայիս ը Իսարհին անձամբ կամ անուղղակի
տեղեկացնելու ազատ է :

Այս մասին ըլլալիք դիմումին վրայ, ժողովին
կողմէ, պէտք եղած քննութիւնն ու արձանագրութիւ-
նը կատարուելով տակը պիտի ստորագրուի :

ՅՕԴ. 18. — Մեհայիս ը Իսարհն նախորդ յօդուածին
մէջ յիշուած սրբագրութիւնը կատարելէն վերջ ցանկե-
րուն մէյմէկ վաւերացուած օրինակը մինչև Հոկտեմբե-

րի վերջը Զինուորագրութեան մասնաճիւղի նախագահին
և մարզահամարի պաշտօնեային զրկելու պարտաւոր է :

ՅՕԴ. 19. — Մինչև 18րդ. յօդուածին մէջ յիշուած
սրբագրութեան պայմանաժամին վերջը չարձանագրուող-
ները երբ զիմուժ ընեն՝ 102րդ. յօդուածին համաձայն
պէտք եղած պատիժը սահմանուելով հանդերձ, Մեծ-
լիս ը Իսաւրի ցանկերուն մէջ արձանագրութիւնները
պիտի կատարուին և նըզսանները պիտի արուին, և
եթէ 18րդ. յօդուածին համաձայն պատճէնները զրկը-
ւած են՝ անոնց վրայ աւելցուելու համար զինուորա-
գրութեան ճիւղերուն և մարզահամարի պաշտօնեանե-
րուն պիտի տեղեկացուի :

ՅՕԴ. 20. — Զինուորագրութեան ճիւղին նախագա-
հը կը քննէ Մեծլիս ը Իսաւրիներէն եկած ցուցակներուն
պատճէնները, թէ անոնք օրէնքի պայմանները լրացուցած
են թէ ոչ, աւրուած կամ սրբուած են, և հարկ եղած
գործողութիւններն ու 13րդ. յօդ.ին համեմատ նախորդ
տարիէն փոխադրուածները զրուած են : Եւ եթէ թե-
րութիւններ նշմարէ, Մեծլիս ը Իսաւրիին հետ թղթակ-
ցելով կը սրբագրէ : Այս պարտականութիւնները մինչև
փետրուարի վերջը լրացնելու ստիպուած են : Այնու-
հետև արձանագրուածներուն մասին հասնելիք տեղե-
կութիւններն ալ հետզհետէ այն պատճէններուն մէջ
կ'աւելցնէ :

ՎԵՐՁՆԱԿԱՆ ՔՆՆՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԻՃԱԿԱՐԿՈՒԹԻՒՆ

ՅՕԴ. 21. — Ամէն տարի Մայիս 1ին զինուորա-
գրութեան ժողովները, 18րդ. և 20րդ. յօդուածներուն
մէջ յիշուած ցանկերուն համաձայն, մինչև Մարտի ըս-

Արդըր 21 տարին թեւակոխողներուն և նախորդ տարիէն փոխադրուածներն վերջնական քննութեան կը ձեռնարկեն :

ՅՕԴ. 22.— Որպէսզի վերջնական քննութիւնները ամէն կողմ սկսուի, պատերազմական նախարարութիւնը զինուորադրութեան կայս. Ֆէրմանները Մարտի սկիզբները զօրաբանակներու կը դրկէ, և զօրաբանակներն ալ զանոնք պէտք եղած տեղերը կը դրկեն և զինուորադրութեան ժողովներուն մասնակցելիք զինուորական բժիշկները կ'անուանեն և կ'իջ անբաւական գան, քաղաքային պաշտօնէութեան հետ բանակցելով քաղաքային բժիշկներու անուանումը կ'ապահովեն :

Վերջնական քննութեան և վիճակարկութեան գործողութիւնները ամէն կողմ մինչև Յունիսի վերջը աւարտած ըլլալու են :

ՅՕԴ. 23.— Զինուորադրութեան ժողովները հետեւեալ անձերէն կը կազմուին :

Տեղւոյն ամէնէն մեծ քաղաքային պաշտօնեան :

Զինուորադրութեան ճիւղի նախագահը :

Երմտական պաշտօնեան :

Միւֆթին և ուրիշ կրօնքներու հոգեւոր պետերը :

Քաղաքապետութեան և Մեւլիս ը Իսարէին ընտրեալ անգամներէն երկուքական հոգի :

Ասոնցմէ ամէնէն մեծ քաղաքային պաշտօնեան ժողովին կը նախագահէ և զինուորադրութեան ճիւղին նախագահն ալ գործողութեանց կը հսկէ :

Մարդահամարի պաշտօնեան և զինուորադրութեան ճիւղին անգամ սպաները առանց քուէի իրաւունքի, բացառութիւններ տալու համար, և երկու բժիշկ (մէկը կարող է քաղաքային ըլլալ) զինուորացուները քննելու

և միայն այդ մասին քուէի իրաւունք ունենալու պայմանաւ ժողովին ներկայ կը գտնուին : Աստնցմէ զատ, զինուորացուներէն ստտիկանզինուորներն ընտրելու համար ստտիկան զօրաց սպայ մը ու իր շրջանակէն ծովային զինուոր աւնուելիք զինուորադրութեան ժողովներուն մէջ ալ ծովային սպայ մը կը գտնուի : Աստնք՝ միայն իրենց դասակարգերուն վերաբերող զինուորացուներու ընտրութեան մէջ քուէի իրաւունք ունին :

Կ. Պօլսոյ և արուարձաններուն մէջ երկու ձիւղերէն իւրաքանչիւրին համար մէյմէկ զինուորադրութեան ժողով պիտի գտնուի և աստնք կուսակալին և Կ. Պօլսոյ պատկանած զօրաբանակին հրամանատարին միջև բանակցութիւն կատարելով այս անձերէն և կամ անոնց տեղը բռնելիքներէն պիտի կազմուին :

ՅՕԴ. 24. — Զինուորադրութեան ժողովներու որոշումները ձայներու մեծամասնութեամբ կը սրուին : Զայներու հաւասարութեան պարագային, նախագահին գտնուած կողմը նախամեծար կը համարուի փոքրամասնութիւն կազմողները իրենց կարծիքները պատճառարանութեամբ քննութեան ստմարին մէջ արձանագրելու և կամ անոր կցուելու պայմանաւ դրաւորապէս կը յայտնեն :

ՅՕԴ. 25. — Կայս. Ֆերմաններուն հասնելէն վերջ Զինուորադրութեան ձիւղին նախագահը տեղւոյն ամենէն մեծ քաղաքային պաշտօնակային հետ բանակցելով զինուորադրութեան ժողովին որոշեալ օրուան մէջ կազմուելիք և նոյն տարուան զինուորական ծառայութեան տարիին մէջ գտնուողներուն նախորդ տարիէն փոխադրուողներու որոշեալ ժամանակին մէջ ներկայանալը կ'ապահովէ : Այս մասին կատարութիւնը իւրաքան-

չիւր գիւղի ու թաղի համար հրաւիրագրեր գրելով մուխթարներուն կը դրկէ :

ՅՕԴ. 26. — Հրաւիրուող զինուորացուներն ու ամէն անոնք որոնք ասոնց զինուորութեան հետ աննշուած իւրն ունին , և հիւանդկախ ըլլալով օգնութեան կարօտ ըլլալնին կը պնդեն , պարտաւոր են ժողովին արձամբ ներկայ գանուիլ : Իսկ անոնք , որոնց անձամբ ներկայ չկարենալ գանուելու աստիճան հիւանդ կամ տկար ըլլալնին զիւրին կամ թաղին կողմէ վկայագրով մը հաստատուած է , և 46րդ . յօդուածին 3րդ . ու 4րդ . հատուածներուն մէջ յիշուածները անձամբ ներկայանալու պարտաւորութենէն զերծ են : Տկարութեան կամ հիւանդկախութեան պատճառաւ անձամբ ներկայացողները , զինուորագրութեան գործողութիւնները լրանալէն վերջ զրկուելիք ժողովին բժիշկներուն կողմէ կը քննուին , և իրենց հիւանդութեան մասին տրուած տեղեկագրին վրայ , զինուորագրութեան ճիւղին նախագահը այսպիսիներուն վիճակը կը քննէ և 31րդ . յօդուածին համաձայն առողջացածներուն վիճակարկութիւնը կատարել կուտայ :

ՅՕԴ. 27. — Որոշեալ օրը , կայս . Ֆէրմանը հրատարակաւ կը կարգացուի , պարունակութիւնը կը բացատրուի և Սուլթանին համար աղօթքներ ըլլալէ վերջ վերջնական գործողութեանց կը ձեռնարկուի :

ՅՕԴ. 28. — Ժողովը կը քննէ թէ , քննութեան տոմարները օրինաւորապէս լեցուած են թէ ոչ , քննութիւննին նախորդ տարիէն ներկայ տարւոյն յետաձգուած անձերը մասնաւոր ցուցակներուն մէջ մտած են թէ ոչ : Նոյնպէս կը քննէ 32րդ . յօդուածին համաձայն կազմուելիք բացակայողներու տոմարին մէջ արձանա-

գրուողներուն մասին կատարուելիք հետապնդումներուն աստիճանը :

Հրապարակաւ կը կարգացունին ցուցակներն այն գիւղին կամ թաղին, որուն զինուորացուներուն քննութիւնը պիտի կատարուի : Անուններնին կարգացուածներուն ներկայ ըլլալը կամ չըլլալը կ'որոշուի և մէկիկ մէկիկ աչքէ կ'անցունին և իւրաքանչիւրին նըզսանները պահանջուելով կը փոխանակուի : Իւրաքանչիւր զինուորացուի ընտանեկան և գրամական վիճակը կրկին կը հարցուի : Եթէ ցուցակին գործողութեանց հետ հակասութիւն մը տեսնուի, քննութիւն կատարուելով կը սրբագրուի :

ՅՕԳ. 29. — Նախորդ յօդուածին մէջ յիշուած գործողութիւններն կատարուելէն վերջը, զինուորացուները՝ ժողովին ներկայութեան բժիշկներուն կողմէ կը քննուին, թէ մարմնական ընդունակութեան կանոնագրին համաձայն զինուորական ծառայութիւն կատարելու կարող են, և թէ մասնաւոր ընդունակութեանց համաձայն զինուորական զանազան ծառայութիւններէն ո՞ր մէկին աւելի ձեռնաու են :

Վերջնական քննութեան հետեւանօք ժողովին տալիք որոշումները կ'արձանագրուին քննութեան ցուցակին ետեւի օրինակներուն մէջ և զինուորացուն արձանագրութեան տումարին (ֆիւնիկ) և նըզսաններուն մասնաւոր տուններուն մէջ : Բժիշկներն ալ հիւանդութեան տեսակը, հիւանդին ընդունակութեան աստիճանը և ասոնց՝ մարմնական ընդունակութեան կանոնագրին ո՞ր յօդուածին համապատասխան ըլլալը անձամբ ցուցակներուն մէջ կը գրեն ու կ'ստորագրեն :

ՅՕԴ. 30. — Զինուորացուներուն զինուորութեան հետ

առնչութիւն ունեցողներէն անոնց՝ որոնք կը յայտարարեն թէ հիւանդակախ եւ, բժշկական քննութիւնները ժողովին մէջ գտնուած բժշկիներուն կողմէ կը կատարուի եւ 29րդ. յօդուածին համաձայն ցուցակները գրուելով կ'ստորագրուին եւ քննութեան արդիւնքին համեմատ ժողովին կողմէ որոշում կը արուի :

ՅՕԴ. 31. — Առեւտուրի եւ ուսանողութեան կամ ուրիշ պատճառով մը իրենց գաւառակէն (Գազա) դուրս դտնուողները, իրենց զինուորական ծառայութեան ճրգ-սաններով եւ իրենց իբրեւ հիւր գտնուած վայրին քաղաքապետութենէն ինքնութեան վկայագիրներով իրենց գտնուած գաւառակին զինուորագրութեան ժողովին կը ներկայանան եւ իրենց բժշկական քննութիւնը հոն կատարել կուտան :

Այսպիսիներուն քննութեան արդիւնքը եղող տեղեկութիւններով իրենց ընտանիքին մասին ըրած յայտարարութիւնները արձանագրութեանց մէջ կը նշանակուին եւ հարկ եղած գործողութիւնը կատարուելու համար վիճակարկութենէն առաջ նոյն ժողովին նախագահին կողմէ զինուորացուին պատկանած գաւառակին զինուորագրութեան ժողովին կը տեղեկացուի : Երբ՝ յիշեալ տեղեկութիւնները վիճակարկութենէն վերջ հասնին, զինուորագրութեան ճիւղի նախագահին մասնակցութեամբ Մեծիսի իսարեին ներկայութեան, յիշեալին զէնքով կամ առանց զէնքի ծառայելու համար յատկացուելիք մասին համար, իրենց պատկանած գաւառակին մէջ, նոյն տարին վիճակարկութիւնը կատարուած զինուորացուներուն եւ իրենց թիւին համեմատ զատ զատ թիւեր պարունակող քուէներ կը պատրաստեն եւ անոնց ալ վիճակարկութիւնը 38րդ. յօդուածին համար

ձայն կը կատարուի : Եթէ քաջուած թիւերը առաջուր-
նէ ելած են ցուցակին մէջ անոնց անուններուն քով
նոյն թիւը կրկինի նշանով կը գրուի :

307. 32. — 26րդ. և 31րդ. յօդուածներու համա-
ձայն անձամբ չներկայացող և պատճառաբանութիւնները
չտեղեկացնող զինուորացուները երբ ձեռք անցուին,
սոյն օրէնքին 106րդ. և 109րդ. յօդուածներուն տրա-
մադրութիւնը գործադրուելու պայմանաւ, զինուորա-
գրութեան տոմարին մէջ բացատրութիւն կը արուի և
ըստ օրինակին բռնուելիք բացակայութեան տոմարին
մէջ բացատրութիւններով մեկտեղ կ'արձանագրուին և
այս տոմարին մէկ պատճէնը տեղական կառավարու-
թեան կը արուի որպէսզի հարկ եղած հետապնդում-
ներ կատարուին ձերբակալութեան համար : Զինուո-
րագրութեան ժողովը և քննիչ մարմինը ամէն տարի
սոյն բացակայութեան տոմարը 28րդ. յօդուածին և
57րդ. յօդուածին 6րդ. հատուածին համաձայն կը քնն-
նեն և հարկ եղածն ի գործ կը դնեն :

307. 33. — Վերջնական քննութեան միջոցին
մարդահամարի և քննութեան ցուցակներուն մէջ երբ
հակասութիւն տեսնուի, զինուորագրութեան ժողովին
կողմէ կը քննուի և եզերքը պատճառաբանութիւննե-
րը կը գրուի և կը վաւերացուի :

307. 34. — Իրենց գործողութիւններն ու քննու-
թիւնները կատարուած զինուորացուները հետեւեալ 4
մասերու կը բաժնուին :

1. — Զէնքով զինուորական ծառայութեան ըն-
դունակ եղողներ ,

2. — Առանց զէնքի զինուորական ծառայութեան
ընդունակ եղողներ ,

3.— Յաջորդ տարիներու ձգուածներ ,

4.— Մարմնապէս զինուորական ծառայութեան անընդունակ եղողներ :

Իրենց զինուորական ծառայութիւնը զէնքով կատարողներուն անուններուն քով հաստ գրիչով (Ը) (Ս) և առանց զէնքի զինուորական ծառայութիւն կատարողներուն անուններուն քով (Ը) նշանը կը դրուի :

ՅՕԳ. 35.— Անուններուն քով (Ը) (Ս) նշանը դրուած զինուորացուներուն թիւին համեմատ ժողովին ներկայութեան մասնաւոր կերպով քառանկիւն թուղթեր կարուելով մէկ թիւէն սկսեալ իւրաքանչիւրին կարգաւ թիւեր կը դրուին : Յետոյ այս թուղթերը ժողովին և ամէն մարդու աչքերուն առջև ծալուելով մասնաւոր քուէթուղթերու մէջ կը դրուի և քուէթուղթերն ալ տոպրակի մը մէջ դրուելով , տոպրակը ժողովին նախագահին կը յանձնուի :

ՅՕԴ. 36.— Յարմար և կարճ աղօթքէ մը վերջ զինուորագրութեան ճիւղին նախագահը , քովը գտնուած տոպրակը բերնէն բռնելով , այնպէս մը կ'երերցնէ որ մէջը գտնուած քուէթուղթերը լաւ կերպով իրար խառնուին , և յետոյ զինուորագրութեան ժողովին տընօրէնին կողմէ , քննութեան ցուցակին մէջ գտնուած գիւղերուն կարգով անունները կարգացուող իւրաքանչիւր զինուորացուի այս տոպրակէն քուէթուղթ մը քաշել կը տրուի :

ՅՕԵ. 37.— Անունը կարգացուող իւրաքանչիւր զինուորացու յառաջ գալով մասները բաց և թեւը սօթտած աջ ձեռքը քուէթուղթի տոպրակը մտցնելով դուրս հանած մէկ քուէթուղթը ժողովին անդամներէն միոյն կուտայ , ան ալ քուէթուղթէն թուղթը կը հանէ ու

գրւած թիւը հրատարակուելը կարգայ և այն թիւը զինուորացուին անունին քով մասնաւոր տեղը կ'արձանագրուի ու կը նշանակուի :

Զէնքով ծառայելիքներուն վիճակարկութիւնը վերոյիշեալ կերպով կատարուելէն վերջ, առանց զէնքի ծառայելիքներուն համար ալ 35րդ. յօդուածին համեմատ և ուրիշ գոյն մեղանով նորէն և մէկէն սկսեալ իրենց թուոյն համեմատ թիւեր գրուելով, վերոգրեալ կերպով ասոնց ալ վիճակարկութիւնը կը կատարուի և անուններուն քով կ'արձանագրուի ու կը նշանակուի :

Մասնաւոր բաժնին մէջ յիշուած օրինական տրամադրութեանց հետեւանօք ասոնց վիճակարկութեան զինուոր ասնուող անձինք թիւ քաշելու իրաւունքը չունին :

Վիճակարկութեան գործողութիւնը կը լրանայ երբ երկու դասակարգի զինուորացուներու թիւերը պարունակող քուէթուղթերը հասնին :

ՅՕԴ. 38. — Վերջնական քննութիւննին կատարուած բայց վիճակարկութեան պահուն ժողովին անձամբ ներկայանալու չկարողացողներուն թիւերը իրենց ծնողքը, կամ ազգականներէն մին և կամ գիւղին և թաղին մուխթարը կը քաշէ :

ՅՕԴ. 39. — Վերջնական քննութեան վիճակարկութեան գործողութեան այս կերպով լրանալէն վերջ, քննութեան ցուցակին երեք օրինակներուն տակը, նոյն գաւառակին մէջ քննութեան և վիճակարկութեան գործողութեանց այն օրէնքին համաձայն կատարուելը վաւերացնելու համար ընդ օրինակին բացատրութիւն մը կը գրուի, և զինուորագրութեան ժողովը բաղկացնող նախագահին, ատենապետին և անդամաց կողմէ ստու-

բազրուելով՝ մին զինուորագրութեան ժողովի նախագահին, միւսը ատենագիտին և երրորդն ալ մարդահամարի պաշտօնեային կը յանձնուին :

ՅՕԴ. 40.— Զինուորագրութեան ճիւղին նախագահը, ընդ նախորդ յօդուածին տրամադրութեանց իրեն յանձնուելիք ցուցակներէն, ընդ օրինակին վիճակագրութիւն մը պատրաստելով մինչև Յուլիսի մէջտեղերը իր զօրաբաժնին զրկելու ստիպուած է : Զօրաբաժնի հրամանատարները այս վիճակագրութիւնները միացնելով մինչև Յուլիսի վերջերը Զօրաբանակներու, և զօրաբանակներուն հրամանատարներն ալ Սեպտեմբերէն առաջ Պատերազմական Նախարարութեան կը զրկեն :

Զինուորացուներուն յատկացումին և կազմակերպութեանց մէջ այս ցուցակները հիմ պիտի առնուին :

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹԻՒՆԸ ԶԷՆՔՈՎ ԿԱՍ ԱՌԱՆՅ ԶԷՆՔԻ ԿԱՏԱՐՈՂՆԵՐԸ

ՅՕԴ. 41.— Զինուորական ծառայութիւնը զէնքով կամ առանց զէնքի կատարողներո զինուորական գործօն ծառայութիւնը ամբողջական կամ կրճատեալ շրջանով, կամ դրամական հատուցում ընելով կը կատարեն, և կամ այս շրջանը արտօնութեամբ կ'անցընեն : Ասոնք որ կրճատեալ շրջանին մէջ պիտի ծառայեն, Եէմէնէ, Ասիրի, Հիճազի, ծովային և ոստիկանութեան կազմակերպութեանց չեն կրնար արուիլ, և ասոնք որ դրամական հատուցում կը վճարեն, մասնաւոր բաժնի տրամադրութեանց համեմատ գործողութեանց կ'ենթարկուին :

ԿՐՃԱՏԵԱԼ ԾԱՌԱՅՈՒԹԻՒՆ

ՅՕԴ. 42.— Կրճատեալ ծառայութեան շրջանը մէկ տարի է: Վերջնա՛յն քննութեան միջոցին հետեւեալ պայմանները լրացուցած ըլլալնին հաստատուած զինուորացիները այս թոյլտուութենէն կ'ողտուին:

1.— Այն ամէն ուսուցիչները որոնք կրթական նախարարութեան կողմէ վաւերացուած ունէ վարժարանի մը միջ մշտական կերպով կը պաշտօնավարեն, (Ասոնց վարժապետանոցի վկայական և կամ կրթական նախարարութեան և կրթական վարչութեանց կողմէ վաւերացեալ ինքնութեան վկայական ունենալը պայման է:)

2.— Պետական համալսարանէն, գաւառակային մէհրէսիներէն քարոզչական մէհրէսիներէն Քասասուրի վարժարանէն, պաշտօնական վարժապետանոցներէն ու ծրագիրներն ու ուսուցիչներն վկայականները կրթական նախարարութեան կողմէ վաւերացուած և քննութիւնները կրթական վարչութենէն կողմէ զրկուած քննիչ մարմնոյն կողմէ կատարուող անպաշտօն բարձրագոյն վարժարանաց ուսանողներն ու ընթերցաւարտները, և նոյնպէս պետական Սուլթանիէ վարժարաններու, եօթնամեայ խաափները, նոյն աստիճանի պաշտօնական ուրիշ վարժարաններու, և ծրագիրներն ու ուսուցիչներն վկայականները կրթական նախարարութեան կողմէ վաւերացուած և քննութիւնները կրթական վարչութենէն զրկուած քննիչ մարմնոյն կողմէ կատարուող Սուլթանիէ վարժարաններն և եօթնամեայ իսասիներու աստիճանը ունեցող անպաշտօն վարժարաններու ընթացաւարդներն ու վերջին երկու տարիներու ուսանողները.

3.— Այն ամէն անձինք որ կրթական նախարա-

բութեան քննութեան և վաւերացման ենթակայ ու
ուսմանց աստիճանը Սուլթանիէ կամ եօթնամետայ իսսսի
վարժարաններուն ուսմանց համապատասխան օտար
վարժարաններէ վկայականով ելած և իրենց վկայական-
ները կրթական նախարարութեան, կամ նահանգներու
և անկախ սահմագներու կրթական տնօրէններուն վա-
ւերացնել տուած են, և ուսմանց աւտիճանին բարձրա-
գոյն վարժարաններու ուսմանց համապատասխան օտար
վարժարանաց ուսանողներն ու ընթացաւարտները :

4.— Բարձրագոյն վարժարաններու աստիճանը
ըլլալը կրթական նախարարութեան կողմէ վաւերացեալ
օտար երկիրներու համալսարաններուն ու ուրիշ բար-
ձրագոյն վարժարաններուն ուսանողներն ու ընթացա-
ւարտները, և Սուլթանիէ վարժարաններու և կամ եօթ-
նամետայ իսսսէներու աստիճան ունենալը նոյնպէս վա-
ւերացեալ օտար երկրի երկրորդական վարժարաններէն
վկայականով ելածները :

5.— Զինուորական և ծովային վարժարանաց ու-
սանողներէն արտաքսուածները ,

6.— Իսլամական կրօնական վարժարաններու այն
ուսանողները որոնք չորրորդ տարուան քննութեան
միջոցին արժանիք ցույց կուտան, և քրիստոնեայ ու
հրեայ կրօնական վարժարաններէն ընթացաւարտներ :

Վերոյիշեալ կերպով կրճատեալ ծառայութեան են-
թակայ անձինք իրենց ուսման տեսակին և մարմնական
ընդունակութեանց համեմատ ցամաքային և ծովային
զանազան զինուորական զատակարգերու կը բաժնուին :
Ասոնցմէ ծառայութիւն կատարողները . 77րդ . և 77րդ .
յօդուածներուն տրամադրութեանց համեմատ, իրենց
տարեկիցներուն հետ ինքիւնարի կը փոխադրուին և

առանց զօրաչարմի և սաղմափորցի կրկին զէնքի տակ զինուելու պայմանաւ կ'արձակուին : Եթէ ստոնց մէջ սպայութեան յատուկ պայմաններու ու յասկութիւններն ունեցողներ կան , պահեստի սպայետղ կանոնադրին ենթարկուելով վերջը նոյն ասպարէզը կ'ընդունուին :

ՅՕԴ. 43. — Բժշկական վախճանքի վնասորական և քաղաքային ճիւղերուն ուսանողները , կրնայ քսան տարեկանէն յաջորդող տարւոյն մէջ , իրենց տարեկից զինուորացուներուն հետ մեկտեղ զէնքի տակ պիտի կանչուին և զինուորական չրջանակներու մէջ 6 ամիս ծառայել տարով իրենց վարժարանը պիտի վերադարձուին քաղաքային ուսանողները իրենց բնիկացիքն աւարտելէ վերջ վեց ամիս ալ զինուորական չրջանակներու հիւանդանոցներուն մէջ պիտի ծառայեն : Ռեզազորմուսներն և ատամնաբույժերուն մասին ալ այս կերպ գործողութիւն պիտի ըլլայ :

ԱՐՏՈՆԵԱԼ ԶԻՆՈՒՈՐՅՈՒՆԵՐ

ՅՕԵ. 44. — Թիւերը քաչուած երջու կարգի զինուորացուներէն կառավարութեան պահանջուած չափով , թեւի կարգով կ'առնուին , իսկ աւելցածներն ալ ի պահանջել հարկին զէնքի տակ առնուելու պայմանաւ առժամապէս կ'արձակուին : Այս արձակուողները հետևակաց կարգէն են :

ՅՕԶ. 45. — Արձակուած զինուորացուները իրենց արձակուողի միջոցին , ի պահանջել հարկին զէնքի տակ կ'առնուին , կը մարդուին և զէնքի տակ զանուած ատենին համար գանձուելի մասնավճարները չեն զանձուիր :

ԳՈՐԾՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐՆ ՈՒ ՔՆՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐՆ ՅԱԶՈՐԴ ՏԱՐՈՒԱՆ ՅԵՏԱԶԳՈՒԱԾ ԶԻՆՈՒՈՐՑՈՒՆԵՐ

ՅՕԴ. 46. — Հեռեւեակներն են այն գինուորացու-
ները, որոնց գործողութիւններն ու քննութիւնները
յաջորդ տարուան յետաձգուած է :

1. — Անոնք, որոնց մարմիններուն ըստ բաւա-
կանի զարգացած շրջալը 29րդ. յօդուածին համեմատ
բժշկականօրէն կը հաստատուի :

2. — Անոնք որոնց համար նոյնպէս հաստատ-
ուած է թէ ժամանակի անցնելով անհետանալիք հի-
ւանդութիւններու և ախտերու ենթակայ են .

3. — Անոնք, որոնք բանտարկութեան, առժամ-
եայ աքսորի, առժամեայ բերդարգելութեան և մինչև
հինգ տարի թիապարտութեան դատապարտուած են,
բայց պատիժի պայմանաժամք չեն աւարտած :

4. — Զինուորական գիշերօթիկ վարժարաններու
ուսանողները :

Նախօրդ յօդուածներու տրամադրութեանց համե-
մատ գործողութիւններն ու քննութիւնները յաջորդ
տարուան թողուածներէն, առաջին և երկրորդ հատ-
ուածներուն մէջ յիշուած անձինք 4տարի, 3րդ. հատ-
ուածին մէջ յիշուածները մինչև լրենց արձակուժը, և
չորրորդ հատուածին մէջ յիշուածները իրենց ուսման
տեւողութիւնը քննութեան և գործողութեան են-
թակայ են :

Առաջին և երկրորդ հատուածներն մէջ յիշուած-
ներէն անոնք, որոնց հիւանդութիւնը վերջին քննու-
թեան ատեն կը պարունակէ, վերջին քննութիւնէն ըս-

ձխեալ , և երրորդ հատուածին մէջ յիշուածներէն անոնք , որոնք 35 տարեկանը լրացուցած են բայց աքսորի կամ բերդարգելութեան պատիժները չեն լրացուցած , իրենց արձակումին յաջորդող տարիէն սկսեալ զինուորական պատժի տրամադրութեանց ենթակայ կ'ըլլան :

307. 47. — Կարճատեւ ծառայութեան ենթարկուած զինուորացուներէն անոնք , որոնք պաշտօնեայ ըլլալով զէնքի տակ առնուած են , արտօնեալ կը նրկատուին , և իրենց թոշակէն իրենց փոխանորդներուն տրուելիք մասէն աւելին իրենց բնտանեաց , կամ եթէ ընտանիք չունին , իրենց կը տրուի :

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹԻՒՆԸ ԳՈՐԾՆԱԿԱՆԱՊԷՍ ԿԱՏԱՐԵԼԷ ԶԵՐԾ ԵՂՈՂ ԱՆՁԻՆՔ

307. 48. — Հետեւեալ զինուորացուները զինուորական ասպարէզէն դուրս կը թողւին .

1. — Անոնք , որոնք զինուորական ծառայութիւնը գործնականապէս կատարելէ արգիլող հիւանդութիւններէն որեւէ մէկով վարակուած ըլլալը զինուորագրութեան ժողովին կողմէ քննութեամբ հաստատուած և ֆիզիքական ընդունակութեանց օրէնքին տրամադրութեանց համաձայն զինուորական ասպարէզէն դուրս թողուելը հարկ եղած և 51րդ . յօդուածին մէջ յիշուած քննիչ յանձնաժողովներուն կողմէ վաւերացուած է :

2. — Անոնք , որոնք մշտնջենական աքսորի , մըշտնջենական բերդարգելութեան և հինգ տարիէ աւելի թիապարտութեան դատապարտուած են :

ՕԳՆՈՒԹԵԱՆ ԿԱՐՕՏ ԶԻՆՈՒՈՐՆԵՐՈՒ ԸՆՏԱՆԵԱՑ ՄԱՍԻՆ ՏՐԱՄԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՅՕԴ. 49.— Մոռիևսիզութեան պատճառաւ զինուորական ծառայութենէ զերծ մնալու գրութիւնը չընջուած է :

Չէնքի տակ առնուելիք զինուորացուներուն այն ծնողքներն ու ազգականները որոնք անոնց չնորհիւ կը սնանին ու կ'ապրին և օգնութեան կը կարօտին , զինուորացուին , ի պատասխան հրաւէրին զինուորագրութեան ճիւղի կեդրոնը անձամբ ներկայացած թուականէն սկսեալ մինչև արձակումի հրամանը տրուած ամսոյն վերջը կառավարութիւնը անձ զլուխ առ նուազն 30 զրշ . ամսաթոշակ կը վճարէ :

Նոյն կերպ գործողութիւն կը կատարուի 41 օրէն աւելի պայմանաժամով Չէնքի տակ առնուած արտօնեալ զինուորացուներուն , ինքիյարներու և միւսքապրդներուն մասին : Յիշեալ թոշակներուն յատկացման ու ստացման վերաբերեալ գործողութիւններն ու պաշտօնաթուղթերը ամէն տեսակ ծախքերէ և զրոյմի տուրքերէ զերծ պիտի ըլլան , և մուխթարներու կողմէ այս անթիւ տրուելիք իշխուխապերներու համար վարձք չպիտի պահանջուի :

ՅՕԴ. 50.— Չինուորացուներու այն ազգականները , որոնց օգնութեան կարօտ ըլլալնին կամ չլլալնին պիտի քննուի , ինչպէս նաև այն ազգականները որոնք ասոնց մոռիև կը նկատուին հետեւեալ ցուցակին մէջ ցույց տրուած են :

<p>Զինուորացուներուն այն ազգա- կանները որոնց օգնութեան կարօտ ըլլալուն կամ չըլլալուն մասին քննութիւն պիտի կատարուի:</p>	Այն ազգականները որոնք մուին պիտի կարենան ըլլալ							
	1	2	3	4	5	6	7	8
<p>Զինուորացուին հիւանդկախ եւ կամ ֆիզիքսապէս անկարող հայրը եւ այրի մայրը:</p>	կատար	միտ	միտ եւ քան թէ	գրեմ քան թէ	միտից	հիմուսից	միտից քան թէ	միտից քան թէ
<p>Զինուորացուին կինը</p>	"	"	"	"	"	"	"	"
<p>Զինուորացուին հիւանդկախ եւ կամ ֆիզիքսապէս անկարող մեծ հայրը եւ կամ այրի մեծ մայրը:</p>	"	"	"	"	"	"	"	"
<p>Զինուորացուին կոյս կամ ամուս- նացած քոյրը, հիւանդկախ եւ կամ ֆիզիքսապէս անկարող եւ կամ 16 տարեկանէն եղբայրները փոքր</p>	"	"	"	"	"	"	"	"
<p>Զինուորացուին կոյս կամ ամուս- նացեալ քեռակիները եղբորակ- ցիկները եւ 16 տարեկան փոքր քեռորդիներն ու եղբորորդիները.</p>	"	"	"	"	"	"	"	"
<p>Զինուորացուին չամուսնացած աղջիկներն ու 16 տարեկանէն փոքր մանչ զաւակները:</p>	"	"	"	"	"	"	"	"

Այս անձերէն՝ հայրը նեցուկ կը համարուի երբ նոյն դաւառակին մէջ կը բնակի, գաւազի, եզրայր, մեծ հայրը և աները՝ երբ նոյն սիւղին և թաղին մէջ կը բնակին, իսկ մնացեալները երբ նոյն տան մէջ կը բնակին :

ՅՕԴ. 51.— Այս նեցուկները պէտք է աւնուագն 16 տարեկան ըլլան Ֆիզիքական ու նիւթական վիճակնին թոյլատու ըլլալու է :

Գիշերօթիկ վարժարանաց ուսանողները, բանտարկեալները, զէնքի տակ գտնուողները և կենդանի կամ մեռած ըլլալը յայանի չեղողները մտնին չեն նկատուիր :

ՅՕԴ. 52.— Նախորդ ցուցակին մէջ յիշուած անձերը որպէսզի օգնութեան կարօտ նկատուին, պէտք է որ՝

Ա. յիշեալ ցուցակին մէջ իբրև մտնին ցոյց տրուած ազգականները գոյութիւն չունենան :

Բ. Իրենց գաւառակին տեղական գիներուն համաձայն իրենց սնունդին բաւարար չտիով տարեկան եկամուտ չունենան :

Գ. Երկրագործութեամբ, առևտուրով և արհեստով ու նման գործելով զբաղուած չըլլան :

Հասոյթ կը նկատուին թոշակները և յատկացեալ գումարները ս'ըրկէ և, ի՛նչ կերպով որ ստացուին :

Զէնքի տակ աւնուող գինուորներու հարստութիւնն ու եկամուտը, որպէս օգնութեան կարօտ ազգականներուն հարստութիւնը և եկամուտը կը նկատուի :

Տեղական կառավարութեան միջոցով, իրենց յատկացեալ ամսաթոշակներով միասին թաղապետութեան կամ ձերբորու ժողովին կը յանձնուին անոնք՝ որոնք զիրենք պաշտպանող հեռուոր կամ մօտաւոր ազգական-

ներ չունին և որք, խուլ, յիմար, անդամազուրկ, դատած են, ըլլալով ուրիշներու գործնական օգնութեան կը կարօտին և որոնց օգնութեան կարօտ ըլլալը դինուորագրութեան ժողովներուն քննութեան ցուցակներէն և կամ ի հարկին կատարուած քննութիւններէ հաստատուած է :

Այն զինուորացուները, որոնք կալուածներ ունենալով զանոնք յանձանձող մօտաւոր կամ հեռաւոր կամ մօտաւոր ազգակիաններ չունին, կրնան դիմել կառավարութեան, որ անոնց յանձանձուժը պիտի ապահովէ :

307. 53. — Օրէնքով օգնութեան կարօտ անձերը, պայտան է որ վերջնական քննութիւնէն առաջ, զինուորացուներուն կողմէ հոգացուին ու սնանկած մարդ մը իր բնօրինակէն զատ միայն մէկ անձի համար ընդունուի պէտք է ըլլան, ընդ որ համարուի անոր՝ զոր իրենք կը փափաքին, իսկ ընդունուին համար քննութիւն կը կատարուի թէ օգնութեան կարօտ են թէ ոչ :

307. 54. — Այն անձերուն անունները, որոնց օգնութեան կարօտ ըլլալը ժողովին կողմէ հաստատուած է, քննութեան ցուցակներէն կ'արձանագրուին և ժողովին կողմէ վաւերացուելէն յետոյ 49րդ. յօդուածին համաձայն գործողութիւն կատարուելու համար Ելմտական պաշտօնեային կը յանձնուի :

307. 55. — Օգնութեան կարօտ անձերու յատկացուելիք ամսաթուակները առանց ժամանակ կորսնցնելու թաղերուն կամ գիւղերուն ձերբու ժողովին ներկայութեան և նոյն մարմնոյն կողմէ վաւերացեալ ստացագրի փոխարէն այդ անձերուն յանձնուելու համար Ելմտական հարկահաւաքներուն միջոցաւ պիտի ղրկուին :

ՎԵՐԱՔՆՆԻՉ ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻՆ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ՅՕԴ. 56. — Զինուորագրութեան գործողութիւններուն և զինուորագրութեան ժողովներուն դէմ բողոքողներու գանգատները քննելու համար իւրաքանչիւր զօրաբաժնի չրջանակին մէջ վերաքննիչ յանձնաժողով մը կը գանուի :

Այս յանձնաժողովը հետեւեալ անձերէն կը բաղկանայ .—

1. — Զօրաբաժնի զինուորագրութեան գլխաւոր նախագահը ,

2. — Զօրաբաժնի հրամանատարին կողմէ նշանակուելիք բարձրաստիճան սպայ մը ,

3. — Կուսակախներու և անկախ սանձաղներու մէջ միւթէտարրֆներու կողմէ նշանակուելիք անձ մը :

4. — Երկու զինուորական բժիշկներ : Ասոնք միայն բժշկական քննութեան վերաբերեալ խնդիրներու մէջ ձայն ունին :

Այս յանձնաժողովին նախագահութիւնը կ'ստանձնէ իրենց մէջ ամէնէն բարձր աստիճանը ունեցող զինուորականը իսկ քարտուղարութիւնը կը կատարէ զօրաբաժնի հրամանատարին կողմէ նշանակուած սպայ մը՝ որ ձայն պիտի չունենայ :

Վերաքննիչ յանձնաժողովները իրենց պաշտօնը լրացուցած պիտի ըլլան՝ իրենց զօրաբաժնի չրջանակին մէջ գանուող գաւառակի կեդրոններու մէջ վիճակարկութեան գործողութիւններու վերջուորութիւնէն ըսկսեալ մինչև Սեպտ. 15ը . Հետեւաբար իւրաքանչիւր

զօրաբաժնի շրջանակին մէջ քննութեան ո՞ր թուակա-
նին , և որակէն սկսուելը զօրաբաժնի հրամանատա-
րին կուսակալներուն , իսկ անկախ սանձագներու մէջ
միւթէսարբֆներուն միջև բանակցութեամբ որոշուելով ,
կը հաղորդուի առ որ անկ է :

Վերահսկիչ յանձնաժողովին նահագահը , յանձնա-
ժողովին ժամանումէն 18 օր առաջ , տեղական սրաչաօ-
նէութեան միջոցաւ կը ծանուցանէ ժողովուրդեան թէ
ո՞ր օրը ո՛ւր պիտի դանուի :

ՅՕԴ. 57. — Վերաքննիչ յանձնաժողովներու նա-
խագահը կ'առնէ զինուորագրութեան ճիւղին քով զըտ-
դուած վերջնական քննութեան ցուցակները , և կու-
սակալներն և կամ կառավարիչներուն կողմէ նշանակ-
ուած անձերն ալ կ'առնեն զինուորագրութեան ժողով-
ներու նախագահներուն քով գտնուածնրը և հետե-
ւալ գործողութիւններով կ'զբաղին : Յանձնաժողով-
ներուն կողմէ որոշումներն մեծամասանութեամբ կը
արուին :

1. — Զինուորագրութեան ժողովի անդամներէն
մէկուն կամ միւսին կողմէ օրինաւոր կերպով եղած
զբաւոր զիտողութիւնները քննել ,

2. — Զինուորագրութեան ժողովներուն կողմէ լ-
րենց զինուորական ծառայութիւնը գործնականապէս կա-
տարելու անկարող որոշուած զինուորացուները անպայ-
ման մէկիկ մէկիկ բժշկական քննութենէ անցնիլ և
այդպէս ըլլալուն համողում գոյացուցածներուն հիւան-
դութիւնը , անոնց քով գտնուած անբարեկեցութիւններուն մէջ
նշանակել և վաւերացնել ,

3. — Բժշկական քննութենէ անցնել այն մուսիկ-
ները , որոնք հիւանդկախ ըլլալին կը յայտարարեն ,

4.— Քննիչ բողոքները անոնց՝ որոնց ղինուորագրութեան ժողովը օգնութեան կարօտ չըլլալնին որոշած էր :

Անոնք որոնք անձամբ վերաքննիչ յանձնաժողովին ներկայանալու կարող չըլլալու ստախճան հիւանդկախ կամ անկարող ըլլալնին կը տեղեկացնեն , պիտի քննուին յանձնաժողովին մէջ գտնուած բժիշկներուն կողմէ իրենց գտնուած տեղին վրայ :

5.— Զինուորական գործողութեանց վերաբերեալ բոլոր գանգատներն ու բողքնեցն քննելու :

6.— Անցեալ տարիներու ղինուորագրութեան ժողովներուն անձամբ չներկայացողներն , կամ երբ անձամբ չեն ներկայացած , իրենց ընկերներուն հաւաքուած ու ղրկուած ատեն դիմում չընողներուն և իրենց ղրկուած պահուն ճամբէն փախողներու ձերբակալութեան մասին , անունները տեղական կառավարութեան տրուած ղինուորացուներու մասին կատարուած հետապնդումներուն աստիճանը քննել :

7.— Օրինաւոր պատճառներով նոյն տարին ղինուորագրութեան ժողովին անձամբ կարող չներկայանալով և իրենց պատճառները վաւերացուած վկայագրով մը չղրկելնին ալ կարգ մը արգելքներու հետեւանքը ըլլալը յայտարարողներուն պահանջներ» քննելու իրենց պահանջումներուն մասին համոզում գոյացուածներէն յաջորդ տարուան թողուելիքները զատել և վիճակարկութիւն կատարել պէտք եղածներուն թիւերը , Յլրդ յօդուածին վերջին հատուածին մէջ բացայայտութեն բաղադրուած կերպով քննել :

Յ07. 58.— Զինուորական ծառայութիւնը գործնականապէս կատարելու անկարող ըլլալնունն մասի

զինուորագրութեան ժողովներու կողմէ որոշուածնե-
րէն անոնք, որոնք քննութեան պայմանաժամուն մէջ
վերաքննել յանձնաժողովին չներկայանալով հանգերձ
իրենց արգելքները չյայանողները, բժշկական քննու-
թիւններէն նաատրուելու համար կառաւարութեան մի-
ջոցով ամէնէն մօտիկ գունդի կեդրոնները աչայ վերհեզի
կը զրկուին :

ՅՕԴ. 59. — Վերաքննիչ յանձնաժողովին քննու-
թեանց օրէնքները քննութեան ցուցակներուն մէջ մաս-
նաւոր տեղերը կ'արձանագրուին, և իւրաքանչիւր զին-
ուորագրութեան ճիւղի շրջանակին քննութիւններէն
վերջ երկու օրինակ տեղեկագիրներ կը պատրաստուին
որոնք, վերաքննիչ յանձնաժողովին անդամներուն կող-
մէ ստորագրուելէ յետոյ, մէկ օրինակը զօրաբաժնի
հրամանատարին կը արուի միւս օրինակն ալ կուսա-
կալի կամ միւթէսարիֆին կ'ուղարկուին, իսկ զինուո-
րագրութեան ճիւղերէն և զինուորագրութեան ժողովի
նախագահներէն առնուած ցուցակները կը վերադար-
ձուին : Զօրաբաժիններու հրամանատարները, վերա-
քննիչ յանձնաժողովէն զրկուած տեղեկագիրներուն
վրայ, իրենց իրաւասութեան սահմաններու մէջ եղած
գործողութիւնները և իրենց խորհրդածութիւնները
կ'աւելցնեն և մինչև Հոկտ.ի վերջը զօրաբանակի հրա-
մանատարութեան կը զրկեն, որը իր կարգին, իր իրա-
ւասութեան մէջ գտնուած գործողութիւնները կը կատա-
րէ, խորհրդածութիւնները կ'աւելցնէ և մինչև Դեկտ.ի
վերջը պատերազմական նախարարութեան կը զրկէ :

ՆՈՐԱԳԻՐ ԶԻՆՈՒՈՐՑՈՒՆԵՐՈՒՆ ԲԱԺԱՆՈՒՄԸ ՅԱՏԿԱՑՈՒՄԸ ԵՒ ԱՌԱՔՈՒՄԸ

ՅՕԴ. 60. — Բոլոր զօրաբանակները և անկախ զօրաբաժինները, ծովային նախարարութիւնը, զինուորական շինութեանց վարչութիւնը, սոսիկանութեան հրամանատարութիւնը, և ուրիշ զինուորական չրջանակներն ու հարստութիւնները, ամէն տարի ընդ սոլորութեան, զէնքով կամ առանց զէնքի ծառայեցուող զբրտելիք զինուորներու թիւն ու գասրօնները լեցնելու համար պէտք տեսնուած զէնքով կամ առանց զէնքի ծառայեցուիլք նորագիր զինուորներուն թիւը ներկայացընող «կարօտութեան ցուցակները» մինչև մայիսի վերջը պատերազմական նախարարութիւն մրցուած ըլլալու են :

ՅՕԴ. 61. — Սոյն «կարօտութեան ցուցակներն և 40րդ. յօդուածին մէջ ցոյց արուած վիճակագրական ցուցակներուն համեմէն յետոյ, պատերազմական նախարարութիւնը հարկ եղած քննութիւնները կը կատարէ, ցամաքային ու ծովային դասակարգերու և ուրիշ հաստատութիւններու համար պէտք եղած զինուորացուներն թիւը, իր յարմար դատած այսքան առհարիր աւելցովը, որոշ համեմատութեամբ, զօրաբանակներու զինուորագրութեան չրջանակներն կը բաժնէ, և ցամաքային ու ծովային դասակարգերուն և զանազան կազմակերպութիւններուն եղած յատկացումները զօրաբանակներուն և ուրիշ չրջանակներու կը հաղորդէ :

Նորագիրները հոկտ.ին դասակարգերը մտած պիտի ըլլան : Զինուորներն հատուծի մասին հրաման տրուած ըլլալը ծառայուելու համար կը տեղեկացուի ներքին և արտաքին գործաց նախարարութիւնները :

Զօրաբանակներու հրամանատարները , պատերազմական նախարարութենէն առնելիք հրամանին համաձայն , զօրաբանակի զինուորագրութեան շրջանակէն զէնքի տակ առնուիլը պէտք եղած զէնքով և առանց զէնքի զինուորացուներու քանակին և նոյն տարին թիւ քաշող զինուորացուներէն զէնքով և առանց զէնքի ծառայութեան համար զատուածներու թիւին մէջ գրտնուած համեմատութեան համաձայն իւրաքանչիւր զօրաբաժնի զինուորագրութեան շրջանակէն առ հարիւր քանի՞ համեմատութեամբ նորագիրներու հաւաքուիլն ու յատկացման վայրերը կը հաղորդէ զօրաբաժիններուն , անոնք ալ նոյն կերպով կը հաղորդեն զինուորագրութեան ճիւղերուն և գունտերու հրամանատարներուն :

309. 62. — Զինուորագրութեան ճիւղի նախագահը , առաքուիլը հարկ եղած զէնքով և առանց զէնքի ծառայութեանց մէջ գործածուելիք զինուորացուներուն , զիւղի և թաղի կարգով անունները պարունակող երկու օրինակ ցուցակներ կը կազմէ , և այս ցուցակներուն մէջ յայտնուած անձերն ո՛ր օրը զինուորագրութեան ճիւղի կեդրոնը գտնուիլը նշանակելով նոյն տեղոյն ամենէն մեծ քաղաքային պաշտօնեային կը յանձնէ :

309. 63. — Քաղաքային պաշտօնեան , իր ստացած ցուցակները ոտտիկանապետին կը յանձնէ : Ոտտիկանապետն ալ , ցուցակներուն մէկը զիւղին կամ թաղին ծերերուն ժողովին կը յանձնէ որ անոնք տեղեկացնեն զինուորացուները , և իրենց չկրցած պարագային անոնց ծնողքին կամ ազգականին յայտնեն թէ , ո՛ր օրը զինուորագրութեան ճիւղին կեդրոնը պի-

տի գանուին , իսկ միւսը սոյն մարմնոյն վաւերացնել տալով , զինուորագրութեան ճիւղին զրկուելու համար , կը վերադարձնէ քաղաքական պաշտօնեային : Սոյն հաղորդումը օրինական հրաւէր կը նկատուի , հոգ չէ թէ զինուորացուն ուր կը գանուի :

307. 64. — Որոշեալ օրը , եթէ հրաւիրուած զինուորացուներէն չեկողներ գանուին , ասոնց գալ չկարենալը հիւանդութեան և բանաարկութեան պէս օրինաւոր պատճառներու հետեւանք ըլլալն ու չըլլալը Մէճլիսի Իտարէին կողմէ ծերերուն ժողովէն և զինուորացուներու ընկերներէն կ'ստուգուի , և ասոնց արգելքի չեկողներուն մասին 110րդ յօդուածին տրամադրութեան համաձայն գործողութիւն կատարուելու համար իրենց զինուորագրութեան ստմարներուն (քիւնիէ) մէջ բացատրութիւն կը տրուի և ասոնց անունները ցուցակներէն հանուելով , հետապնդելու և ձերբակալելու համար քաղաքային իշխանութեանց կը յանձնեն :

307. 65. — Առաքուելիք զինուորացուներուն առաքման թուականը և կազմաւորումի տեղը ճշգտաններուն մէջ կը նշանակուի և երթալիք տեղերուն համաձայն ըստ օրինակին զատ զատ երկու օրինակ առաքումի ստմարներ կը կազմուին և զինուորացուներուն ու առաքման պաշտօնեաներուն կը յանձնուին , և առաքման ծախքերն ալ մուրհակով կը յանձնուին :

Առաքման պաշտօնեաները կ'ընտրուին սպաներէ և ենթասպաներէ , և ի հարկին ասոնց բաւականաչափ ուստիկաններ կը տրուին : Փոքրիկ խումբերը միայն ուստիկանի միջոցով կը զրկուին :

307. 66. — Առաքումի պաշտօնեան , որպէս զի

զինուորացուները ճամբան նեղութիւն չքաշին, իջավայրերը կը կեցնէ, և երբ հասնին իջավայրերը, յարմար տեղեր կը տեղաւորէ, անոնց օրականները իր ձեռքով անոնց ձեռքերուն կը յանձնէ և ի հարկին հարկ եղած օգնութիւնները կ'ընէ: Առաքման պաշտօնեաները արգիլուած են ճամբան զինուորացուներուն հանդէպ և է գէշ վարմունք ունենալ:

Երբ զինուորացուներէն փախչող կամ ձերբակալուածներ և կամ փախչելու կասկածուողներ գտնուին, ասոնց սահմանուած տեղերնին զրկուելու համար, ամենէն առաջ մտնելիք տեղւոյն ոտտիկանապետին կը յանձնուի: Զինուորացուներուն առաքման միջոցին, քաղաքային և ոտտիկանական պաշտօնեաները սարտաւոր են օգնութիւններ և գլխութիւններ ցոյց տալ երբ առաքման պաշտօնեաները կը զիմեն:

ՅՕԴ. 67. — Զինուորացուները երբ գունդերուն հասնին՝

Ա. — Առաքման պաշտօնեաներուն տարած տամարներուն և հասնող զինուորացուներուն կօղակները կատարուելով ներկայ եղողները կը յանձնուին և անուններնին նշանակուելով ընդունուած ըլլալնին պարունակող երկու օրինակ ցուցակներէն մին վաւերացուելով զինուորագրութեան ճիւղէն արուելու համար առաքման պաշտօնեային կը յանձնուի:

Բ. — Ընդունուած զինուորներէն բժշկական քննութիւնները կատարուած և հիւանդկախութիւնները հաստատուածներուն հիւանդկախութեան պատճառները կը քննուին, և այս միջոցին, եթէ զինուորութենէ՝ աղատելու համար գիտմամբ իրենք զիրենք վիրաւորողներ և հիւանդացածներ գտնուին, ասոնց մասին 108րդ

յօդուածին մէջ տրամադրուածին համաձայն գործողութիւն կատարելու համար տեղեկագրով մը պաշտօնաթուղթերը հարկ եղած զինուորական պաշտօնէութեան կը յանձնուին :

Գ.— Սոյն նորագիր զինուորացուներուն յատկացուած տեղերը հասնելէն առ առաւելն 15 օր վերջ, իւրաքանչիւր գունդի և անկախ վաշտի հրամանատարը, իր գունդը և վաշտը հասած նորագիրներու առողջական և ընդհանուր վիճակներուն մասին ըստ օրինակին պատրաստուելիք ցուցակը զօրաբաժնին կը ղրկէ, որ իր կարգին զօրաբանակին կը ղրկէ :

Զօրաբանակները այս ցուցակները հիմ բռնելով տարեկան զէնքի տակ առնուող զինուորներու յատկութեանց մասին վիճակագիրներ կը պատրաստուին :

ՅՕԳ. 68.— Առաքման գործողութեան լրանալէն յետոյ, Իսաարէ Մէճլիսիին կողմէ առաքուածներու և արտօնեալ զինուորացուներու անսւնները պարունակող և զառ զատ պատրաստուելիք ասմարները ելմտական պաշտօնէութեան կը յանձնուին, և առաքման թուականէն սկսեալ մինչեւ 2 ամիս արտօնեալ զինուորացուները կանչուելով իրենց արտօնեալ ըլլալը ճշտաններուն մէջ կը նշանակուի :

Զ Ի Ն Ո Ւ Ո Ր Ա Կ Ա Ն Տ Ո Ւ Ր Ք

ՅՕԳ. 69. — Զինուորական տուրքի ենթարկուելիք անձերը հետեւեալներն են ,

1.— 46րդ յօդուածին առաջին և երկրորդ հատուածներուն և 106րդ յօդուածին երկրորդ հատուածին

մէջ յիշուածներէն անոնք, որոնց գործնականապէս զինուորական ծառայութիւն ընելու կարող չըլլալնին հաստատուելով զինուորական պարտականութենէ դուրս հանուած են, և 46րդ յօդուածին երրորդ հատուածին մէջ յիշուածներէն անոնք, որոնք 35 տարին լրացնելով հանդերձ տակաւին աքսորի և բերդարդելութեան պատիժները չեն լրացուցած, և 48րդ յօդուածին առաջին հատուածին մէջ յիշուածին համեմատ 5 տարիէն աւելի տեւողութեամբ թիապարտութեան դատապարտուելով զինուորական ծառայութենէ, դուրս թողուած են:

2. — Անոնք որ իրենց միճակարկութեան թիւով, պահանջուածէն աւելի ըլլալով, արտօնութեամբ կամ առժամապէս իրենց տունները դրկուած են:

3. — Անոնք որ օրինական տրամադրութիւններու չհնազանդելէ տարբեր պատճառներով առժամեայ աքսորի և բերդարդելութեան դատապարտուած ըլլալով և կամ մուհաճիր ըլլալով 35 տարին լրացնելով հանդերձ զէնքի տակ տոնուած չըլլալնին քննութեամբ հասկցուած է:

307. 70. — 69րդ յօդուածին համեմատ զինուորական տուրքի ենթարկուածները, իրենց մասին կատարուած զինուորական գործողութեան լրացած տարւոյն յաջորդող տարիէն կ'սկսին տուրք տալ: Յիշեալ յօդուածին առաջին հատուածին մէջ բացատրուածները՝ մուլլազղաֆի չըջանը եղող քսան տարւոյ համար, երկրորդ հատուածին մէջիները զէնքի տակէ արտօնուելիք միայն երկու տարուան համար, և երրորդ հատուածին մէջ յիշուածները իրենց տարիքին համե-

մատ մնացեալ ինքիցաթի չըջանին հաճար զինուորական սուրքի ենթակայ են :

ՅՕԴ. 71. — Եթրդ յօգուածին համաձայն զինուորական սուրքի ենթարկուածներէն՝

Ա. — Իրենց ֆիզիքական կազմով, առողջական վիճակով և մտային կարողութեամբ անընդունակ ըլլալով, անձամբ գործ մը կատարելու կարող չեղողները և իրենց գաւառակին տեղական գիներուն համաձայն, իրենց ապրուստին բաւական եղածէն աւելի տարեկան եկամուտ չունեցողները :

Բ. — Զինուորական ծառայութեան մէջ եղած ատեննին նոյն ծառայութիւնը կատարելու անկարող վիճակի մասնուողները :

Գ. — Ապրուստնին ճարելու կարող ըլլալով չաներնին՝ իրենց գաւառակին տեղական գիներու համաձայն, ապրուստնին աղահոփելու չափէն աւելի չըլլալով հանգերձ, սուրքը վճարելու բաւականաչափ եկամուտ չունեցողները :

Դ. — Դրամական փրկանք (պէտէլ ի նագաթի) վրձարողները զինուորական սուրքէ զերծ են :

ՅՕԴ. 72. — Զինուորական սուրքը երկու տեսակ է, որոշ (մաղթու) և յաւելեալ : Որոշ սուրքը տարեկան 52 դրշ. է :

Յաւելեալ սուրքը անչարժ կտրուածներու խակական սուրքին 5 առ հարիւրը, թէ մէթթիւ խակական սուրքին մէկ քառորդը, և ընդհանուր ելմտացոյցին մէջ գտնուի թէ ոչ, ընդհանուր պետական պաշտօնաբաններէն և պաշտօնական հաստատութիւններէն անուած ամսականներուն և յատկացեալ դումարներուն տարեկան գումարին 1 առ հարիւրն է :

Տուրքին գանցումը ելմտական նախարարութեան
կողմէ՛ յատուկ կանոնադրով մը պիտի բացատրուի և
որոշուի :

Մ Է Կ Տ Ա Ր Ի Կ Ա Մ Ա Ի Ո Ր

ՅՕԴ. 73.— 19 տարեկանը լրացնելով 20 տարե-
կանին թեւակոխող զինուորացուներէն անոնք՝ որոնք
զինուորագրութեան ժողովին զիմելով յաջորդ տար-
տւան համար տարի մը կամաւոր ըլլալ կ'ուզեն, կ'ըն-
դունուին եթէ հետեւեալ պայմանները լրացնեն .

1.— Կալուածներու և հողերու տէր երեւելինե-
րու և իրասելի պետական պաշտօնեաներու կամ ա-
ստնցմէ՛ հանգոտեան կոչուողներու զաւակ ըլլալ .

2.— Ֆիզիքական կարողութիւնները զինուորութեան
թոյլատու ըլլալ .

3.— Արժանապատուութեան արատարեր արարքի
մէջ գտնուած ըլլալուն հաստատուած կամ տարածուած
չըլլալը տեղական կառավարութեան կողմէ՛ վաւերաց-
ուած ըլլալ .

4.— Ոչ հեծեալ դասակարգերուն կամաւոր
մտնողները 25 ոսկի տալու, և հեծեալ դասակար-
գերու մէջ մտնել ուզողներուն ալ կամ 25 ոսկի տա-
լու և կամ 25 ոսկի արժէքով և պահանջուած պայ-
մանները լրացնող անասուն մը միասին բերելու մա-
սին տեղական կառավարութեան հարկ եղած երաշխա-
ւորութիւնները ցոյց տալ .

5.— Հնգամեայ երկրորդական վարժարաններէն
վկայականով ելած և կամ պաշտօնական Սուլթանիէ

վարժարաններուն այս աստիճանը ունեցող կարգերէն՝ վկայագիր առած ըլլալ, կամ կրթական նախարարութեան քննութեան և հսկողութեան ենթակայ տեղացի և օտար վարժարաններու նոյն ուսման աստիճանին հաւասար կարգերէն եղած և կրթական նախարարութեան պաշտօնական վարժարաններուն Ծրգ տարւոյն քննութիւնները սալով պաշտօնական վկայագիր առած ըլլալ :

ՅՕԴ. 74. — Մէկ տարի կամաւորները մինչև իրենց տարեկիցներուն վիճակարկութիւնը, 25 ոսկին ամբողջը մէկէն և կամ երկու մասնավճարով կլմտական սնտուկներուն վճարելէ յետոյ, իրենց վաժառքած կանոնաւոր դասակարգերու մէջ տարի մը կը ծառայեն, և անոնք որ բաւականաչափ արժանիք ցոյց կուտան, իբրև պահեստի ենթատոյս կ'արձակուին, իսկ եթէ ասոնց մէջ ծառայութեան միջոցին աւելի մեծ արժանիք ցոյց տուողներ ըլլան, անոնք ալ վերջէն պահեստի սպայից կանոնադրին մէջ որոշեալ կրթութիւնը ստանալու և ծառայելու կանչուելով, գունդերու հրամանատարներու տեղեկագրութեան և տեսնուած պէտքին համաձայն պահեստի սպայ կ'անուանուին :

ՅՕԴ. 75. — Այս կերպով կամաւոր գրուողները, զինուորական մարզանքի և պարտականութեանց ամենուն մէջ ալ ներկայ գտնուելու պայմանաւ, և եթէ զօրաբաժնի հրամանատարութեան կողմէ կարգապահութեան հակառակ չտեսնուի, ոռճիկները պետութեան հաշւոյն անցուելու պայմանաւ զօրանոցէն դուրս ուտելու և պառկելու կ'արտօնուի : Յիշեալ զինուորները իրենց հագուստները իրենք պիտի հայթայթեն :

ԱՐՏՕՆԵԱԼ, «ԻՆԹԻՅԱԹ» ԵՒ «ՄԻԻՍԹԱՆՅՈՒՆ»

ԶԻՆՈՒՈՐՅՈՒՆԵՐՈՒՆ ՎԵՐԱԲԵՐԵԱԼ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՅՕԴ. 76.— 7րդ յօդուածին համեմատ ցամաքային և ծովային դասակարգերու մէջ զէնքով ծառայութիւնը լրացնելով արձակուողները ինթիյաթի և ինթիյաթի շրջանը լեցնողները միւսթանֆըզի կը փոխադրուին, և իրենց զասակարգին համեմատ ինթիյաթ և կամ միւսթանֆըզ շրջանը լրացնողները զինուորական ծառայութենէ դուրս կը հանուին:

Սոյն փոխադրութեան գործողութիւններուն համար, զինուորներն 21 տարեկանը լրացուցած տարւոյն յաջորդող տարւոյն Մարտ ամիսը միշտ սկզբունք կ'ընտրուի:

ՅՕԴ. 77.— Զէնքի տակ ծառայութիւնը լրացնող զինուորներուն ցրուումը կայսերական իրաւուն ստացուելէ յետոյ պատերազմական և ներքին գործոց նախարարութիւններէ հրամանատարութեանց հաղորդուելիք հրամանին վրայ կը կատարուի:

ՅՕԴ. 78.— Արձակուելիք զինուորներուն ճըզտանին մէջ արձակման պարագան պիտի նշանակուի գումարաակին, զինուորական հաստատութեանց և կամ ծառայած նաւուն հրամատարներուն կողմէ. նաև հրամատարները զինուորին պատկանած զինուորադրութեան խաբանչիւր ճիւղին համար զատ զատ ցուցակներ պատրաստելով նոյն ճիւղերը կը զրկեն:

ՅՕԴ. 79.— Զինուորագրութեան ճիւղերը թէ՛ նոյն ցուցակներուն մէջ նշանակուած զինուորներուն և թէ՛ անոնց տարեկիցներէն կըձատեալ պայմանաժամով

զինուորական ծառայութիւն մատուցանելով, կամ մէկ տարի իբրև կամաւոր ծառայելով և կամ դրամաւան պէճեկ վճարելով արձակուողներուն, արտօնուածներուն և կամ օգափոխութեան գացողներուն ճգտաններուն մէջ կը նշանակեն Ինթիաթի կարգը փոխադրուած ըլլալնին: Յետոյ 81րդ յօդուածին համաձայն քաչուելիք թիւերուն կարգով կ'արձանագրեն Ինթիաթի տումարին մէջ:

30^ր. 80. — Արձակեալ զինուորներէն իրենց ծընընդավայրերը երթալիքները, հոն հասնելէն մինչև երկու ամիս զինուորագրութեան ճիւղին կը զիմեն, իրենց ծննդավայրէն դուրս մնացողները գարձեալ մինչև երկու ամիս իրենց բնակելիք վայրին ենթալայ կղած զինուորագրութեան ճիւղին և զինուորագրութեան ճիւղի կազմակերպութիւն չունեցող տեղերն ալ քաղաքային ամենէն մեծ պաշտօնեաներուն զիմելով արձակուած ըլլալնին կը ծանուցանեն և ճրգտաննին յոյց տալով արձանագրել կուտան: Իրենց ծննդավայրի զինուորագրութեան ճիւղերուն կամ քաղաքային պաշտօնեային միջոցաւ անոնց պատկանած զինուորագրութեան ճիւղին պիտի տեղեկագրուի: Օտար երկիր երթալիքները ս և է զինուորագրութեան ճիւղի մէջ արձանագրուելէ հտար ճամբայ պիտի ելլեն:

30^ր. 81. — Զինուորագրութեան ճիւղի նախագահները իրենց չրջանակին պատկանող և արձակուող զինուորներուն համար զինուորական չրջանակներէն զրկուելիք ցուցակները երբ ստանան, թէ՛ այդ զինուորներուն և թէ՛ անոնց տարեկից և կամ կրճատեալ ծառայութեամբ կամ պէտէլ վճարելով զինուորական

գործօն ծառայութիւնը աւելի առաջ լրացնողներուն և կամ արտօնուածներուն թիւերը անոնց բացակայութեանը և անոնց պատկանած կարգերուն համաձայն զատ զատ թիւերը կը քաշեն և ատոնց համեմատ մասնաւոր տոմարի մը մէջ կ'արձանագրեն ետքը մընացած ըլլալը, տոմարներուն մէջ անոնց պատկանած կարգերուն թիւերէն ետքը թիւ քաշուելով կ'արձանագրեն իրենց տարեկիցներուն ինթիաթի տոմարն անցընելու համար :

Այս կերպով պատրաստուելիք տոմարներուն պարունակած և զանազան կարգերու պատկանող Ինթիաթ զինուորներուն քանակութիւնը կը նշանակուել առաջին առաջին անգամ պատրաստուելիք զինուորական ընդհ. զօրութեան ցուցակներուն մէջ : Յուցակները զօրարածիներուն կը զրկուին, զօրաբաժինները զօրարանակներուն կը զրկեն և զօրարանակներն ալ պատերազմական նախարարութեան :

ՅՕԴ. 82. — Ա.Մ.Ն տարի ինթիաթը փոխադրուող զինուորները կը կոչուին ինթիաթի զինուոր այն տարուան, ուր 21 տարին մտած են. նաև Մուսթաճֆըզները : Օրինակի համար, 1330 տարին արձակուած և 1307ին ծնած զինուոր չը երբ Ինթիաթը փոխադրուելի 1328ի տարուան Ինթիաթ կը կոչուել և Մուսթաճֆըզներուն համար ալ նոյնը կ'ըլլայ :

ՅՕԴ. 83. — Ա.Մ.Ն տարի Ինթիաթը փոխադրուող զինուորներուն համար բռնուելիք սուժարը, այդ զինուորներուն Մուսթաճֆըզներու կարգը փոխադրուելէն ետքը, Մուսթաճֆըզի սուժարը կը կազմէ : Արձանագրութեան գործողութիւնները միշտ այդ սուժարին համաձայն կը կատարուին : Ու է պատճառով

իրենց տարեկիցներէն ետքը Ինթիաթի կամ Մուսթանֆրդի կարգը փոխադրուողները, նոյն տուժարին մէջ իրենց կարգերուն ամենէն վերջը արձանագրուելով, վերջին թիւէն ետքը եկող թիւը կ'ընարուի իրենց :

ԱՐՏՕՆՈՒԱԾ ԻՆԹԻԱԹ ՈՒ ՄՈՒՍԹԱՆՖՐԳ

ԶԻՈՒՈՐՆԵՐՈՒՆ ԿՈԶՆ ՈՒ ԱՌԱՒՈՒՄԸ

307. 84.— Կրճատեալ ծառայութեան ենթակայ, կամ իբրև կամաւոր մէկ տարի ծառայելէ ետքն արձակուած զինուորներն և արտօնուած, Ինթիաթ ու Մուսթանֆրդ զինուորներն ի հարկին և պէտքին համաձայն մասամբ կամ ամբողջութեամբ կրնան զէնքի տակ հրաւիրուիլ ընդհ. կամ մասնակի պատերազմական վիճակի, մարզանքի, սազմափորձի և ներքին բարեկարգութիւնն սպահովելու համար: Ընդհ. կամ մասնակի պատերազմական վիճակի համար զինուորներուն զէնքի տակ կոչուիլը կայս. իրատէսով տեղի կ'ունենայ. մարզանքի ու սազմափորձի համար ալ պատերազմական նախարարութեան հրամանով. իսկ ներքին բարեկարգութեան համար ալ զօրարանակներու հրամատարներուն հրամանով տեղի ունեցած կոչը գործադրուելէ ետքն իրողութիւնը անպատճառ կը մատուցուի վեհապետին:

307. 85.— Զինուորներու կոչը կը կատարեն զինուորական ու ստաիկանական բոլոր պաշտօնեաները, գիւղերու և թաղերու մոխթարներն ու ձերոց ժողովները, կուսակալները, կառավարիչները, զայնազամներն և գիւղախումբերու միւտիրները:

ՅՕԴ. 86. — Մասնաւոր կանոնադրով մը պիտի սահմանուի զինուորներուն կոչին ու հաւաքման եղանակն և այդ մասին պաշտօնեաներու հաւաքման եղանակն և այդ մասին պաշտօնեաներու պարտակաշուժեան կիրառումը :

ՅՕԴ. 87. — Երբ զէնքի տակ կոչուելիք զինուորներուն համար հրաման արուած չէ որ ուղղակի իրենց պատկանած շրջանակն երթան , այդ պարագային զինուորներն պիտի հաւաքուին զինուորագրութեան ճիւղերուն կեդրոնները : Տեղւոյն իտարէի ժողովին և զինուորագրութեան ճիւղին նախագահին ու սպաներուն ներկայութեանը 64րդ յօդուածին տրամադրած գործողութիւնները պիտի կատարուին ներկայացողներու և բացականերու մասին : Յետոյ 65րդ յօդուածին համաձայն , արձանագրութեան տուամարներով իրենց համար որոշուած տեղերը պիտի զրկուին : Հրաւերին չներկայացողները գտնելու և ձերբակալելու համար տուամարները պիտի յանձնուին անդական կատաղարութեան : Անոնց համար որ հիւանդութեան ու մէկ աարիէն աւելի բնատարկութեան հետեւանքով կարելի չէ եղած իրենց ընկերներուն հետ զէնքի տակ առնել , անոնց առողջանայէն կամ ազատ արձակուելէն ետքը , պատերազմական նախարարութիւնը պիտի սահմանէ թէ ի՞նչ կերպով պիտի ծառայեն :

ՅՕԴ. 88. — Երբ պատերազմական վիճակ տեսի ունենայ , օրինազանցութեամբ ամբաստանուած ու պատապարտուածները , յանցանքի մը համար ամբաստանուածները և մէկ տարուան և անկէ պակաս դատապարտուածներն իսկոյն զէնքի տակ կ'առնուին , արձակուելէ ետքը գատուելու կամ իրենց պատիժը լրու-

ցնելու պայմանով : Ատոնցմէ երբ բարեօք ծառայութիւն մատուցանողներ գտնուին, անոնց պատժին մնացած մասը ներելու կրնայ ձեռնարկուիլ, անհաստական իրաւանց չլինասելու պայմանով :

ԱՐՏՕՆՈՒԱԾ ԻՆԹԻՅԱԹ ԵՒ ՄՈՒՄԹԱՀՅԸՂՆԵՐՈՒ

Ք Ն Ն Ո Ի Թ Ի Ի Ն Ը

ՅՕԳ. 89.— Չինուորացրութեան ճիւղին սպաները, Պատերազմական նախարարութեան կողմէ որոշուելիք ատենները, տարին երկու անգամ քննութիւնը կը կատարեն կրճատեալ պայմանաժամով ծառայողներու և կամ ուրիշ եղանակով արտօնուածներու և Ինթիլիթի ու մուսթաշֆըզի կարգը գտնուողներու մասին : Քննութիւնը կը կատարեն կրճատեալ պայմանաժամով ծառայողներու և կամ ուրիշ եղանակով արտօնուածներու և Ինթիլիթի ու Մուսթաշֆըզի կարգը գտնուողներու մասին : Քննութիւնը կատարող սպաները, զինուորական ճամբու ծախքի օրէնքին համաձայն, ճամբու ծախք և օրական կ'ստանան : Քննութեան գործողութիւնները հետեւեալներն են.— Ա. մեանողներու մահուան թուականն ստուգել և մարդահամարի պաշտօնեաներուն հետ բանակցելով մեանողներու արձանագրութիւնը ջնջել : Բ. Չինուորացրութեան նախադաշին տեղեկութիւն կը տրուի քրննելու համար, բոլոր անոնք որ կը յայտարարեն թէ զինուորական ծառայութիւն չկարենալ կատարելու չափ անկարող են : Գ. Չինուորական արձանագրութենէ խոյս տուածները երեւան հանել և զինուորութենէ մը-

նացածներուն հետ (պաքանա) ձերբակալել . նաև անոնց արձանագրութեան գործողութիւններն ապահովել : Դ . Զատել անոնք որ պատերազմական վիճակի մարզանքի և ռազմավորձերուն ատեն ըստ օրինի պիտի չկրնան զէնքի տակ առնուիլ : Ե . Օչավորութեան գացած զինուորներուն պայմանաժամին նկատմամբ քննութիւն կատարելով առողջացածներուն իրենց շըրջանակները զրկուիլն ապահովել և տակաւին չառողջացածները ամէնէն մօտը գտնուած առողջապահական մարմին զրկել քննուելու համար : Իսկ երթալու անկարող եղողներուն մասին սեղեկութիւն հաղորդել զինուորագրութեան ճիւղին նախագահին . նաև միջոցներ ձեռք առնել , որպէս զի արատնուած զինուորները չանցընեն իրենց արատնութեան պայմանաժամը : Այս կերպով կատարուած քննութեանց արդիւնքը և զինուորական իշխանութեան պէտք ունեցած սեղեկութիւնները զինուորացուներէն և բացակայութեան պարագային անոնց ազգականներէն առնուելէ ետքը կը նշանակեն զինուորացուներու արձանագրութեան մէջ : Քննութեանց ատեն պատերազմի պատրաստութեան վերաբերող ուրիշ պարտականութիւններ ալ կ'կատարուին :

307. 90. — Քննութեանց աւարտումով ձեռք բերուած արդիւնքը ամփոփի կերպով կ'արձանագրուի զինուորագրութեան ճիւղին նախագահին կողմէ պատրաստուելիք զինուորական ընդհ . ոյփի ցուցակին մէջ և կը զրկուի զօրաբաժիններուն : Այս վերջիները կը զրկեն զօրաբանակներուն և զօրաբանակներն ալ Պատերազմական նախարարութեան :

307. 91. — Հեռուեալներն կըր ինթիլյաթի ու Մուսթամֆրզի կարգերուն պատկանին , իրենց պաշտօ-

նին տեւողութեանը միջոցին զէնքի տակ առնուելէ զերժ են պատերազմական վիճակի , մարզանքի և սազմափորձերուն համար , — Նախարարները , խորհրդականները , երեսփոխաններն ու ծերակուտականները , Երեսփ. Ժողովի ու Մերակոյտի Ա. քաբաուղարները , ընդհ. հիւպատոսները , հիւպատոսները , փոխ-հիւպատոսները , կուսակալներն ու կառավարիչները , Ֆէթվա էմինին , Մէճլիսը Թէագլուգաթը Շէրիէի նախագահը , Տէրս Վէքիլին , Գատըները , Միւֆթիները , նուիրական վայրերուն պաշտօնեաները և Վհնախառ Սուլթանին նուիրական անձին ծառայողները : Անոնք որոնց համար կը հաստատուի թէ հիւանդկախ ըլլալով անկարող են զինուորական ծառայութիւն կատարել , նաև ոչ-խալամ հասարակութեանց Պատրիարքները , Կաթողիկոս , Ասխամ Պաշի , մետրապոլիտ , Արքեպս. , Մայր. Վարդապետ , վարդապետ , աւագ խախամներ , վանքերու վանահայրներ , կրօնական ծառայութեան մէջ զանուոյքահանաներ , խախամներ , վանքերը բնակող վարդապետներ ու արեղաներ , բողոքական , լատին ու հրէական Գարաի հասարակութեանց պետեր , որոշ եկեղեցիներու բողոքական քարոզիչներ և ցուցակի մը համաձայն անուններն ու թիւն որոշուած ճիւղերն և ոչ-խալամ միւս կրօնքներուն մէջ ստանց համապատասխան աստիճան ունեցողները :

ՅՕԴ. 92. — Հեռուեհալներն երբ Ինթիյաթի ու Մուսթահֆըզի կարգերուն պատկանին , ցորչափ աւել իրենց պաշտօնը , միայն պատերազմի վիճակի համար ըլլալիք հաւաքումներու առթիւ զերժ են զէնքի տակ կոչուելէ :

Հեռադրական ու թղթատարական և հեռաձայնի

նախարարութիւն . — Հեռագրական մասնագէտ քննիչները , թղթատարական ու հեռագրական կայաններու տնօրէնները , հեռագրող պաշտօնեաները , երաշխաւորութիւն տալու պարտաւոր ընդհ . տնօրէնութեանց արկղակալները , մանտա-բօսթի ու քօլի-բօսթալի և անոնց նման գործողութեանց պաշտօնեաները , երաշխաւոր տուած պահեստի պաշտօնեաները , հեռագրական գործարաններու մէջ աշխատող մասնագէտները , ընդհ . տնօրէնութեանց մեքենագործները , սուրհանգակներն ու թղթատարական չրջուն պաշտօնեաներն և հեռագրական թելերու պահապան պաշտօնեաները :

Ներքին գործոց նախարարութիւն . — Գայմագամներն ու գիւղախումբի միւտիրները , ոստիկանութեան տնօրէններն ու գոմիսէրներ , ասոնց օգնակիւններն ու ոստիկանները :

Պատերազմական ու ծովային նախարարութիւններ . — Պատերազմական պաշտօնարանին զիւաններուն և գինուորական հիւանդանոցներու և վարչութեանց քարտուղարներէն անոնք որ բանակին մէջ պիտի ծառային . նաև ածուխի հանքերու մնայուն գործաւորներէն անոնք որոնց համար ընկերութեան հետ բանակցուելով հաստատուի թէ երբ զէնքի տակ առնուին , ածուխի արտածումը պիտի մնասուի : Ասոնց անունները պիտի արձանագրուին :

Ելմտական նախարարութիւն . — Տէրութեան հասոյթներն ուղղակի գանձելու և ծախսելու պաշտօն ունեցողները :

Նահանգները . — Տէֆթէրտարները , հաշուակալները , հաշուակալութեան միւմէյիզները , տուրքի միւմէյիզները , հաշուակալութեան Ա . քարտուղարները , գաւառներու տուրքի Ա . քարտուղարները , մալ միւտիրիներն ու օգնականները , գանձման պաշտօնեաներն ու օգնականները և գանազան քարտուղարներ , հաւաքիչներ , արկղակալներ ու ասոնց օգնականներն և

նահանգներու, գաւառներու և գաւառակներու Թարուի քարտուղարները:

Երկրագործական Պանքա.— Ընդհ. Տնօրէնը, կեդրոնին հաշուակալն ու արկղակալն և ճիւղերու պաշտօնեաներն ու արկղակալները:

Հանր. Պարտքի թողեալ հասոյթներու վարչութիւն.— Ընդհ. տնօրէնները, հաշուակալութեան ու տասանորդի Ա. օգնականները, թէզքէրէի քարտուղարները, թղթակցութեանց քարտուղարները, վարչական հաւաքիչները, հանր. շինութեանց նախարարութեան հաւաքիչները, երկաթուղիներու ընդհ. տնօրէնութեան պաշտօնեաները, նաւահանգիստներու և քարափներու քօմիսէրները, երկաթուղիներու հասոյթի քարտուղարները և էֆգաֆի նախարարութեան քարտուղարները:

Նուիրական գերեզմաններու պահապաններէն միայն մէկը (ամենէն տարիքոտը պիտի թողուի), իւրաքանչիւր մզկիթէ՝ Պէրաթ ունեցողներէն միայն մէյմէկ իմամ, խաթիպ, միւլէզլին ու զրեւմ. իսկ Պէրաթ չունեցողներէն գործնական պաշտօն ունեցող մէյմէկ իմամ (եթէ բազմաթիւ ըլլան, ամենէն տարիքոտը պիտի թողուի):

ՅՕԴ. 93.— Հետեւեալները եթէ ինթիյաթներու և Մուսթահֆըղներու կարգերուն պատկանին, միայն մարդանքի համար տեղի ունենալիք հաւաքումներու ասան զէնքի տակ կոչուելէ զերծ են.

Երկաթուղիի ընկերութիւններ.— Տնօրէնութեան ու քննչութեան ճիւղերուն պաշտօնեաներն ու դիւաններու քարտուղարները, հաշուակալութեան ու մթերանոցին պաշտօնեաներն ու քարտուղարները, երթեւեկի կեդր. պաշտօնեան, կայարանի պաշտօնեաները, օգնականներն ու աքցանողները (մազաոճր), կառախումբի պետերն ու օգնականները, կարտֆրէնները, կառախումբերը բանեցնելու ճիւղին պաշտօնեաներ ու քարտուղարները, մեքենավարները, հնոցպան-

ները , ջուրի պաշտօնեաները , գործարաններու մէջ ծառայողները , ճամբու ճարտարագէտները , տեւական նորոգութեանց պաշտօնեաները և ճամբու պահապանները :

ՅՕԴ. 94. — Երբ տէրութեան բոլոր պաշտօնեաներէն մարզանքի կամ ռազմափորձի համար հարկ ըլլայ մէկ դիւանի կամ վարչական ճիւղի պատկանողներուն կէսէն աւելին ղէնքի տակ կոչել , միայն կէսը վիճակարկութեամբ կ'առնուի : Կէսէն աւելի մնալիքներուն կոչն երկրորդ շրջանի մը պիտի թողուի :

ՅՕԴ. 95. — Պատերազմական ու Մովսային նախարարներուն անկ է հանրային ու մասնաւոր հիւանդանոցներու և կարմիր Մահիկի պաշտօնեաներէն ու սպասաւորներէն , զինուորական գործարաններու և հաստատութեանց վարպետներէն , բանուորներէն և երկաթուղիի գործաւորներէն պէտք եղած չափին , փոստաններուն , օսմ. շոգինաւային ընկերութեանց ու ծառայողներուն և ծովային ու ցամաքային փոխադրութեան միջոցներու ծառայողներուն զինուորութիւնն ի հարկին յետաձգել կամ զինուորի հագուստով իրենց տեղը և կամ յարմար դատուելիք վայրերը ծառայեցընել :

ԶԻՆՈՒՈՐՑՈՒՆԵՐՈՒ ՈՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

ՅՕԴ. 96. — Ամէն արու անհատ երբ իր նահանգէն գուրս անդ մը ուղեւորի , իր Օսմանիէ թէղքէրէսին պէտք է հետը ունենայ ուղեւորութեան միջոցին . իսկ բոլոր զինուորացուները՝ Օսմանիէ թէղքէրէսներու հետ իրենց նրզսանները , գորս պարտաւոր են ներկայացնել երբ կարգապահութեան պաշտօնեաներուն կողմէ պահանջուի : Ոստիկանները , պատրաստուելիք հրահանգի մը համաձայն , պէտք եղածն ի գործ պիտի դնեն անոնց նկատմամբ որ զինուորական ծառայութիւնը չեն կատարած , կամ իրենց նրզսանը հետերնին չեն առած

և կամ մարդահամարի տուժարներու մէջ արձանագրուած չեն :

ՅՕԴ. 97. — Մուսթահֆըզներէն զատ անոնք որ զինուորական ծառայութեան շրջանակին մէջ են և իրենց գաւառակէն դուրս տեղ մը պիտի ուղեւորին, երբ իրենց երթալիք տեղը տասնընչինգ օրէն աւելի մնան, իրենց գտնուած տեղը բերանացի կամ զրաւոր պէտք է խմաց տան՝ օտար երկիրներու մէջ ամէնէն մօտ դանուող օամ. հիւպատոսին, Ախր. Տրիպոլսոյ մէջ՝ կայս. նուիրակին, Եգիպտոսի մէջ՝ օամ. գոմիսէրութեան, Կիպրոսի մէջ՝ Պէրութի կուսակալին և օամ. միւս երկիրներու մէջ՝ զինուորագրութեան ճիւղերուն և զինուորագրութեան կազմակերպութիւն չգտնուած տեղն ալ քաղաքային ամէնէն մեծ պաշտօնեաներուն : Երբ բնակավայրնին փոխեն, նորէն տեղեկութիւն պէտք է հաղորդեն :

ՅՕԴ. 98. — Թիւ քաչած զինուորացու մը մինչև իր առաքման թուականը զինուորագրութեան ճիւղին շրջանակէն դուրս չի կրնար ելլել :

ՅՕԴ. 99. — Զինուորագրութեան ճիւղերու նախագահները տեղացի չեղող զինուորացուի մը քննութիւնն և ի հարկին կոչի ու զէնքի տակ առնուելու գործողութիւնները կը կատարեն բնիկներու համար եղածին պէս : Տեղացի չեղող զինուորացուին առաքման ծախքը զինուորական իշխանութեան կողմէ կ'ըլլայ : Օամ. հիւպատոսները զինուորացուներուն զէնքի տակ կոչուելու հրաւերը կը հաղորդեն և անոնք իրենց ծննդավայրերը զրկելու առթիւ յանձնուամի միջոցները կը գործադրեն կարելի եղածին չափ :

ՅՕԴ. 100. — Իւրաքանչիւր թաղ կամ գիւղ պարտաւոր են իրենց զինուորագրութեան ճիւղին հաղորդել պէտք եղած տեղեկութիւնները :

ՅՕԴ. 101. — Զօրաչարժի ատեն զինուորական իշխանութիւնը կրնայ վերոգրեալ տրամադրութիւններէն զատ անհրաժեշտ միջոցները ձեռք աննել :

ՊԱՏՈՒԿԱՆ ՏՐԱՄԱԴՐՈՒԹՒՆՆԵՐ

307. 102. — Երբ Մարտի սկիզբը տասնևութ ամսին լրացուցած զինուորացու մը մինչև նոյն տարուան Հոկտ.ի վերջը այս օրէնքին համաձայն իր անունը անձամբ կամ սերիչի միջոցաւ արձանագրել չտայ նախնական քննութեան տոմարին մէջ, օսմ. մէկ քառորդ սակիէն երեք սակի տուգանքի կ'ենթարկուի. իսկ մինչև վերջնական քննութիւնը չարձանագրուողներէն ատոր կրկին քանակութեամբը տուգանք կ'գանձուի: Տուգանքը ուղղակի զինուորացուն կ'անուի և կ'իջ վճարելու միճակի մէջ չէ, հօրմէն կ'գանձուի:

307. 103. — Երբ արձակուած զինուոր մը, 80րդ. յօդուածին համաձայն, մինչև երկու ամիս անըջան արձանագրել չտայ, օսմ. մէկ քառորդ սակիէն երեք սակի տուգանքի կ'ենթարկուի:

307. 104. — Երբ զինուորացու մը իր գացած տեղը, 97րդ. յօդուածին համաձայն, մինչև տասնևհինգ օր իմաց չտայ, օսմ. մէկ քառորդ սակիէն մէկ սակի տուգանքի կ'ենթարկուի: Այդ միջոցին եզած հրաւերին եթէ չպատասխանէ, հրաւերին անսաստողներուն համար սահմանուած պատիժին կ'ենթարկուի:

307. 105. — Անոնք որ զինուորագրութեան անըջան չունեցող զինուորացուներն ամէն տեսակ պաշտօնական ծառայութեան մէջ կ'ընդունին, մէկէն տասներհինգ սակի տուգանքի կ'ենթարկուին. իսկ անշատական ծառայութեանց մէջ ընդունողները՝ կէսէն հինգ սակի տուգանք:

307. 106. — Որ և է զինուորացու երբ նախնական քննութեան տոմարին մէջ իր անունը արձանագրել չտայ և վերջնական քննութեան ատեն զինուորագրութեան ժողովին չհերկայանայ և կամ օրինաւոր պատճառը չզեկուցանէ՝ մինչև 35 ասրիքը լրացնելը՝ ձեռք անդուած թուականէն սկսեալ իր տարեկիցներուն տոմարին մէջ արձանագրութեանը քով ծանօթութիւն մը

կը գրուի, անդամը կը տրուի և զինուորագրութեան
ժողովին, և անոր չգումարուած միջոցին, Իտարէի
ժողովին կողմէ առանց վիճակարկութեան զինուոր
կ'անուուի: Այս կարգիները երեք տարի շինութեանց
մէջ կը ծառայեն և երկու տարի ալ զինուորական չըր-
ջանակի մը մէջ: Միայն թէ երեք տարին չաւարտած
երբ նոր զինուորներուն առաքման ժամանակը դայ
առանց նկատի անելու շինութեանց մէջ ծառայելու
ժամանակամիջոցին աւարտումը, նոր զինուորներու
հետ զինուորական չըջանակը կը դրկուի: Ծառայութե-
նէն ետքը իր տարեկիցներուն գանուած զինուորական
կարգը կը փոխադրուի: Չինուորագրութեան ժողովին
կամ քննիչ մարմինն բժիշկներուն և կամ եթէ իրենց
պաշտօնը աւարտած ըլլան, զօրաբաժիններու բժշկա-
կան մարմիններու կողմէ երբ վաւերացուի թէ վերը
յիշուած զինուորացուներուն մէջ իրենց Ֆիզիքական վի-
ճակին բերմամբ զինուորական ծառայութիւն մատու-
ցանելու անկարողներ կան, անդուոյն Իտարէի ժողովին
կողմէ անոնց զրամական կարողութեանը համաձայն
հինգէն հարիւր սակի տուգանք կը սահմանուի, որով
նոյն տուգանքը վճարելով և քսան տարի զինուորա-
կան տուրքի ենթարկուելու պայմանով զինուորական
ծառայութենէ կ'արձակուին: 35 տարիքէն ետքը ձեռք
անցուածները, եթէ զինուորական ծառայութիւն կա-
տարելու կարող ալ ըլլան, զէնքի տակ չեն ստնտիր,
այլ միայն հինգ տարի շինութեանց մէջ կը ծառայեն.
նաև իրենց զինուորական ծառայութեան մնացած մա-
սին համար ալ զինուորական տուրքի կ'ենթարկուին:

ՅՕԴ. 107. — Ասոնք որ 20 տարին լրացուցած են
և ինքզինքնին արձանագրել չեն տուած մարդտնամա-
րի աւամարներուն մէջ, Իտարէի ժողովներուն մէջ
սահմանուելիք տարիքին համաձայն, իրենց տարեկից-
ներուն աւամարին մէջ կ'արձանագրուին և անդամներ-
նին կը տրուի. յետոյ 106րդ. յօդուածին տրամադրու-
թիւնները կ'զօրձագրուին անոնց մասին:

307. 108. — Անոնք որ զինուորական ծառայութենէն բոլորովին կամ մաւաճը ազատելու նպատակով ինքզինքնին խեղանդամ կ'ընեն և կամ ընել կուտան, Չինուորական Պատժական Օրէնքին տրամադրութեանց ենթարկուելէ զատ, 106րդ. յօդուածին տրամադրութիւններն այ ի գործ կը դրուին անոնց մասին :

307. 109. — Այն զինուորացուն՝ որ նախնական քննութեան տոմարին մէջ ինքզինքն արձանագրել տուած է, բայց վերջնական քննութեան չի ներկայանար և կամ 26րդ. յօդուածին համաձայն ըստ կանոնի իր օրինական արգելիչ պատճառը հաստատող վաւերացեալ իրմութեամբ կամ վկայագիր չի դրկեր, եթէ մինչև իր տարեկիցներուն առաքումը ներկայանայ և կամ ձեռք անցնի, առանց վիճակարկութեան զինուոր կ'ըլլայ և իր տարեկիցներուն հետ զէնքի տակ կոչուելով կը զրկուի. նաև մէկէն հինգ օսկի տուգանքի կ'ենթարկուի : Ատոնց մէջ եթէ զինուորական ծառայութիւն կատարելու անկարողներ գտնուին, միայն տուգանք կ'առնուի ու զինուորական տուրքի ենթակայ կ'ըլլան : Անոնք որ իրենց ընկերներուն առաքումէն հաքը ամէն կերպով ձեռք կ'անցնին, 106րդ. յօդուածին տրամադրութեանց կ'ենթարկուին :

307. 110. — Այն զինուորացուները որոնց վիճակը ելած և կամ առանց վիճակարկութեան զինուոր ելած են, երբ իրենց ընկերներուն առաքման միջոցին օրինական հրաւերին անձամբ չեն պատասխաներ և երբ իրենց բացակայութիւնը 64րդ. յօդուածին համաձայն օրինական արգելքի մը արգիւնք եղած չըլլայ, և կամ երբ առաքման միջոցին փախչին, եթէ մինչև մէկ ամիս ներկայանան և կամ եթէ ձերբակալուին, իրենց պատկանած զին. շրջանակին մէջ կարգապահութեան պատիժներու կ'ենթարկուին : Եթէ մինչև երեք ամիս ներկայանալով և կամ ձերբակալուելով զրկուին, մինչև յաջորդ տարուան նոր զինուորներուն առաքումը չինութեանց մէջ կ'աշխատին. յետոյ իրենց կար-

զին համաձայն զինուորական գործոն ծառայութիւնը ամբողջովին կ'կատարեն : Երեք ամիսը անցնելէն ետքը չներկայացողներն երբ ձեռք անձուին 106րդ յօդուածին տրամադրութեանց կ'ենթարկուին : Արտօնուած զինուորացու մը երբ ղէնքի տակ կոչուի և առանց օրինական պատճառի չներկայանայ, և երբ մինչև մէկ ամիս ներկայանայ կամ ձերբակալուի, իր չրջանակին մէջ կարգապահական պատիժներու կ'ենթարկուի մէկ ամիսը անցնելէ ետքը չներկայացողները երբ ձերբակալուին և կամ ներկայանան, իրենց ընկերներուն չափ զինուորական չրջանակներու մէջ ծառայելէ ետքը, ատոր կրկին չափովը շինութեանց կը ծառայեն :

307. 111. — Երբ զինուորացու մը վերջին քննութեան ատեն իրեն տեղ ուրիշ մը զրկէ, կամ վիճակարկութենէն ետքը իր զինուորական ծառայութիւնը կատարելու համար իրեն տեղ ուրիշը զրկէ, կամ իր զինուորական գործողութեանց մէջ կեղծ վկայական ու գրութիւններ գործածէ և կամ զինուորութենէ ըտրորովին կամ մասամբ ազատելու նպատակով ու է կերպով խարդախութիւն մը կ'ընէ, 106րդ յօդուածին տրամադրութեանցը կ'ենթարկուի : Այդ արարքներուն համար թէ՛ զինուորացուն և թէ՛ օժանդակները կամ ընկերները ասակէ զատ կ'ենթարկուին նաև պատժական օրէնքին տրամադրութեանցը :

307. 112. — Զինուորադրութեան վերաբերող սովորներուն մէջ երբ ճշմարտութեան հակառակող բան մը գրուի և երբ հաստատուի թէ անհոգութեան ու անուշադրութեան հետեւանք է, պատասխանատուն մէկէն հինգ օամ. ոսկի տուգանքի կը դատապարտուի. երբ դիտմամբ եղած է, կեղծարարութիւն կը նկատուի և պատասխանատուն և կամ գործակիցները օրինական հետապնդումի կ'ենթարկուին :

307. 113. — Զինուորացուներու մասին ճշմարտութեան հակառակ տեղեկութիւն տուողները ու յայտարարութիւն ընողները և վաւերագիր տուողները օրինական պատիժին կ'ենթարկուին :

307. 114. — Զինուորական պաշտօնեայ մը երբ 62րդ յօդուածին տրամադրած ցուցակին չարձանագրէ անունն այն զինուորացուն զոր պէտք էր արձանագրել, Զինուորական Պատժ. Օրէնքին համաձայն կը պատժուի :

307. 115. — Կարգապահութեան պաշտօնեաները կը ձերբակալեն և տեղական կառավարութեան կը յանձնեն անոնք որ ուղեւորութեան ատեն 36րդ յօդուածին համաձայն, օսմանիէ թէզգքէրէսին ցոյց չեն կրնար տալ . նաև մուսթահֆրդներէն զատ այն զինուորները որ վերագրեալ յօդուածին համաձայն իրենց օսմանիէ թէզգքէրէսին կամ արգտանք չեն կրնար ցոյց տալ : Անոնք երբ այս օրէնքին միւս յօդուածներուն համաձայն աւելի ծանր պատժ տրամադրող արարք մը չեն ունեցած . մէկ քառորդ օսմ. սակիէն երեք ոսկի տուգանքի կ'ենթարկուին և կամ 24 ժամէն մինչև մէկ ամիս կը բանտարկուին : Երբ անոնք զինուորացու ըլլան, տեղական կառավարութեան միջոցաւ կը յանձնուին ձերբակալուած վայրին զինուորագրութեան ճիւղին :

307. 116. — Այս գլուխին մէջ նշանակուած արարքներէն՝ բանտարկութիւն, բերդարգելութիւն ու թիապարտութիւն և 106րդ յօդուածին տրամադրած դրամական տուգանքներն ու նախորդ յօդուածով նշանակուած պատիժներն առաջ բերող արարքներուն դատերը կը տեսնուին, իրենց իրաւասութեանց համաձայն, զինուորական ատեաններու և կամ պատժական հանր. դատարաններու կողմէ . ստոնցմէ զատ եղածներն ալ զինուորագրութեան ժողովներու և եթէ այս ժողովը գումարուած չէ՝ Իտարէի ժողովին մէջ :

307. 117. — Զինուորագրութեան ժողովներու և Իտարէի ժողովներուն կողմէ վճուուելիք դրամական տուգանքներն հատուցանել չողողներ երբ գանուին, Իտարէի ժողովին կողմէ պատրաստուելիք տեղեկագիրը, տեղւոյն քաղաքական ամէնչէն մեծ պաշտօնեային ծանօթագրութեամբ, դատական նախարարու-

թեան ընդհ. դատախազին կը հաղորդուի, որպէսզի
գրամատիան տուգանքի պատիժը բանաորիութեան փոխ-
ւելով ըստ այնմ գործադրուի:

Դ Ր Ա Մ Ա Կ Ա Ն “Պ Է Տ Է Լ”

ՅՕԴ. 118. — Զինուորական գործոն ծառայութեան
փոխարէն պիտե՞ն յիտուն օսմ. ոսկի է:

ՅՕԴ. 119. — Այս պիտե՞ն զոր զինուորացուն և
կամ անոր անունով արիշը պիտի տայ. Օսմ. երկիր-
ներու մէջ ստացապիրի փոխարէն կը վճարուի պետա-
կան արկղերուն, և զիպատարի մէջ Օսմ. Գոմիսիտութեան,
Ա. իր. Տրիպոլիտայ մէջ Կայս. Դուրբակութեան և օտար
երկիրներու մէջ գետպանաստանց և հիւպատոսարաննե-
րուն:

ՅՕԴ. 120. — Ինչպէս նշանակուած է 110րդ յօդ-
ուածին մէջ, իրենց բնիկներուն առաքմանը պահուն
և զամ հրաւերին չպատասխանելով և կամ առաքման
միջոցին փախչելով ամիս մը ետքը ձեռք անցուելիք
զինուորացուներէն և 106րդ յօդուածին արամադրու-
թեանցը և նմանակներէն պիտե՞ն չբնդուուիր: Հետեւա-
քար պիտե՞ն բնդուուելու համար պէտք է զինուորագրու-
թեան ճիւղերէն վաւերագիր մը ներկայացնել թէ զին-
ուորացուն պիտե՞ն ընդունելու համար վերը յիշուած
յօդուածին համաձայն արգելք մը չկայ:

ՅՕԴ. 121. — Զինուորացու մը երբ պիտե՞ն վճարած
քլլայը հաստատող ստացապիր զոչոյ տայ և կամ եթէ
պիտե՞ն վճարուած քլլայը պաշտօնապէս ծանուցուի,
իր զանուած տեղին ամէնէն մօտիկ հետեւակ զօրքե-
րու շրջանակի մը մէջ վեց ամիս կը ծառայէ. յետոյ
ստանց հրահանգ խնդրուելու կ'արձակուի, և իր տա-
րեկիցներուն հետ Ինթիլիպի կարգը կը փոխադրուի.
Նաև զէնքի տակ զանուելու ժամանակամիջոցին մէջ
նորէն դրօշի տակ չի հրաւիրուիր, բաց ի իր պատկա-
նած զօրաբանակին ընդհ. զօրաչարժէն: Այս կարգին-
ներն իրենց արտօնուած ժամանակամիջոցին համար

իրենց պատկանած զօրաբանակին ընդհանուր զօրա-
չարժի պարազայէն զատ ուրիշ և ոչ մէկ պատճառով
ու եղանակով զէնքի տակ չեն ստնուիր :

ՅՕԴ. 122. — Զօրաչարժի հոչակման թուականն սկսեալ պէտք չընդունուիր մինչև խաղաղութեան ա-
տենի վերադարձը :

ՅՕԴ. 123. — Զինուորական շրջանակներու մէջ
ծառայողներէն պէտք առ ուղղներն եթէ հետեւակ,
ամրաչէն ու ոստիկան-զինուորներու կարգերուն կը
պատկանին, իրենց մուտքի թուականէն սկսեալ վեց
ամսուան ծառայութիւնը հաշիւ կ'արձակուին : Եթէ
ցամաքային զօրքերու միւս կարգերուն կը պատկանին
և երբ զինուորական ծառայութիւնը մէկ տարի կատա-
րած չեն, ամէնէն մօտիկ հետեւակներու շրջանակը
փոխադրուելով, հոն նորէն վեց ամիս մարզանք կը
կատարեն, յետոյ իրենց տարիքին համաձայն արտօն-
ուած զօրքերու կամ Ինթիլյաթներու կարգերը կը փո-
խադրուին, եթէ նաւային զինուոր են և երեք տար-
ուան շրջանն աւարտելէ առաջ պէտք առն, հետեւակ-
ներու շրջանակի մէջ վեց ամիս մարզանք կ'ընեն և
յետոյ իրենց տարիքին համաձայն, արտօնուած զօր-
քերու կամ Ինթիլյաթներու կարգը կը փոխադրուին :
Չանաղան ծառայութեանց, արտօնուած բլլալու շրջա-
նին, օգափոխութեան, փախուստի և բանտարկու-
թեան ժամանակափոխներն իրիւ մարզանքի ծառա-
յութեան ժամանակամիջոց չեն նկատուիր :

ՅՕԴ. 124. — Ինթիլյաթներէն ու Մուսթահֆըզնե-
րէն պէտք չընդունուիր :

ՅՕԴ. 125. — Պէտք տուողները եթէ պետական
պաշտօնեայ են, արձակուրդ ստացած կը նկատուին
որքան տեւէ իրենց մարզանքի շրջանը :

ՅՕԴ. 126. — Զէնքի տակ ծառայողներէն զատ
ուրիշներ երբ թէ' օսմ. երկիրներու մէջ և թէ' օտար
երկիր զանուելով պէտք առն, ստոնց մարզանքը
Հոկտ. ին կ'սկսի : Ատոնք եթէ փախաքին՝ մարզանքի

չրջանը կը յիտաձգուի յաջորդ տարին՝ նոյն տարին ներկայանալու պայմանով : Երբ յաջորդ տարի առանց օրինաւոր պատճառի չներկայանան, մարզանքի շրջանը կը կրկնապատկուի : Եթէ երկու տարի առանց օրինաւոր պատճառի մարզանքի չներկայանան, երկու տարուան դործնական ծառայութեան կ'ենթարկուին եւ իրենց պէտքը չի վերադարձուիր :

307. 127. — Հետեւեալ պարագաներն երբ ստուգուին, պէտք վճարած զինուորացուին պէտքը կը վերադարձուի. — Ա. Զէնքի տակ կամ օդափոխութեան մէջ մեռնիլ և կամ այն աստիճան հիւանդկախ վիճակի մը ենթարկուիլ որով չարկ ըլլայ զինուորական ասպարէզէն դուրս հանել : Բ. Երբ մարզանք կատարող մը մարզանքի որոշեալ պայմանաժամն աւարտէ և սակայն հարկեցուցիչ պատճառներով չկրնայ արձակուիլ (այդ տեսակներուն զէնքի տակ մնալու ժամանակամիջոցը լրացնել կը տրուի) : Գ. Երբ պէտք վճարողի մը մարզանքը յաջորդ տարուան մնացողներէն զինուորացու մը մեռնի՝ պէտք վճարելու թուականէն վեց ամիս չանցած, և կամ եթէ հտտատուի թէ զինուորական ասպարէզէն դուրս հանուելու աստիճան հիւանդկախ է : Դ. Երբ պէտքը վճարուած թուականէն սկսեալ վեց ամիս չանցած զէնքի տակ ամնուին զօրաչարժի հրատարակութեան հետեւանքով (այս կարգիններուն զէնքի տակ մնալու ժամանակամիջոցը լրացնել կը տրուի) :

307. 128. — Պէտքէն վերադարձուիլը երբ զինուորին կամ անոր ժառանգորդներուն կողմէ պահանջուի, զօրբարանալը իր զինուորներուն հասար մէկ ամսուան և ուրիշ բանակներու պատկանողներուն համար ալ երեք ամսուան մէջ քննութիւն կը կատարէ, յետոյ ելմտական նախարարութեան կը տեղեկագրուի և տեղեկագրուելու թուականէն սկսեալ մէկ ամիս պէտքը կը վերադարձուի :

ՅՕԴ. 129ի.— Պէճեկ տուողներէն անոնք որ զինուորագրութեան գործողութեանց բերմամբ իրենց պատկանած զօրաբանակին մէջ մարզանք կատարած են, իրենց տեղերը վերագտանալու ծախքը իրենց կը վերաբերի, իսկ զօրաբանակին չբջանակէն դուրս մարզանք ունեցողներու վերադարձի ծախքը զինուորական իշխանութեանց կողմէ կը հատուցուի :

ՅՕԴ. 130.— Պէճեկ տուողներուն ամսաթոշակ, պարէն ու հագուստ կը տրուի մարզանքի չբջանին ատեն :

ՅՕԴ. 131.— Զէնքի տակէն փախչող զինուորներէն Պէճեկ չընդունուիր, եթէ տուած են, կը վերադարձուի :

ՅՕԴ. 132.— Անզէն ծառայութեան մէջ գանուողները և կամ անզէն ծառայութեան սահմանուածները երբ պէճեկ տան, մարզանքը անզէն ծառայութեան մէջ կը կատարեն :

ԶԱՆԱԶԱՆ ՏՐԱՄԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՅՕԴ. 133.— Իտարէի ժողովներուն մէջ այս օրէնքին համաձայն կատարուելիք գործողութեան ատեն զինուորագրութեան ճիւղին նախագահը նոյն ժողովներուն բնական անդամը կը նկատուի :

ՅՕԴ. 134.— Քսանեւմէկ տարեկանէն առաջ զէնքի տակ առնուածներն արտօնուած կը նկատուին, արձակման պարագային իրենց տարեկիցներուն հետ պէտք եղած գործողութեանց և զինուորական տուրքին ենթարկուելու համար :

ՅՕԴ. 135.— Եկած ու գալիք բոլոր գաղթականներն իրենց գաղթելու թուականէն սկսեալ լեց տարի ետքը իրենց տարիքին համաձայն զինուորական գործողութեանց կ'ենթարկուին : Վաչկատուն աշիրէթ-

ներէն անոնք որ բնակութիւն հաստատած են, զինուորական ծառայութենէ զերծ են :

ՅՕԴ. 136. — Օսմ. հպատակ կլին մը եթէ պարսիկ հպատակի մը հետ ամուսնացած է, ատոնցմէ ծնածները զինուորական ծառայութեան ենթակայ են :

ՅՕԴ. 137. — Անհատ մը զինուորական գործողութեանց մէջ ամուսնացած նկատուելու համար պէտք է որ իսլամներու մէջ ամուսնական պայմանագրութիւնը (սպտ) կնքուած ըլլայ և ոչ-իսլամներու մէջ ամուսնական բոլոր արարողութիւնները կատարուած ըլլան. նաև վերջնական քննութեան ատեն այր ու կլին մէկ տան մէջ գտնուին :

ՅՕԴ. 138. — Հայր մը կամ այրի մայր մը եթէ երեք և աւելի մանչ զաւակ ունենայ և ատոնց երկուքը զինուորական գործոն ծառայութեան մէջ մեռած ըլլան, այդ հօր կամ այրի մօր զինուորական սարիքին մէջ գտնուող երրորդ կամ մնացած զաւակները կրճատեալ ծառայութեան ենթակայ են : Այս պարագային մէջ օգտախոյսութեան պաճօն մեանողները զինուորական գործոն ծառայութեան մէջ մեռած կը նկատուին :

ՅՕԴ. 139. — Երբ զինուոր մը օգտախոյսութեան դրկուի և յետոյ առողջանայով իր զինուորական շրջանակը վերադառնայ, օգտախոյսութեան ժամանակամիջոցին միայն մէկ տարին զինուորական գործոն ծառայութիւն կը նկատուի :

ՅՕԴ. 140. — Նախնական քննութենէն ետքը տարիքի սրբագրութիւնը զինուորական գործողութեանց մէջ ընդունելի չէ : Զինուորական ժողովներն իրաւասութիւն ունին տարիքի սրբագրութիւնը կատարելու անոնց սրոնց անձն ու արձանագրութիւններն անհամապատասխան են :

ՅՕԴ. 141. — Զինուորական տեսակէտով նկատի չառնուիր կղերականի հանգամանքը ոչ-իսլամ ազգութեանց պաականողներէն անոնց որ իրենց զինուորական գործոն ծառայութիւնը չեն կատարած :

307. 142. — Կրօնական ուսանողներու (Իսլամ) առաջին չորս տարիներու քննութեանը համար Մէտրէսէներու օրէնքին համաձայն կազմուելիք քննիչներու ժողովներուն ներկայ կը գտնուի նաեւ զօրաբաժիններու հրամատարներուն կողմէ կարգուելիք քննիչք :

307. 143. — Որեւէ անհատ կրօնական ուսանող (Իսլամ) նկատուելու համար պէտք է ենթակայ ըլլայ Մէտրէսէներու օրէնքին արամադրութեանցը :

ԱՌՓԼԱՄԵԱՅ ՏՐԱՄԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

307. 144. — Այս օրէնքը, մինչև 1331 Մարտ Պատերազմական նախարարութեան կողմէ մաս մաս կիրարկուելու պայմանով, գործադրելի է հրատարակման թուականէն սկսեալ : Միայն թէ օրէնքին հրատարակման թուականէն առաջ պէտքէլ տուողները կը վայելին նախորդ օրէնքով իրենց ունեցած իրաւունքները : Երբ պսիսեալ զինուոր մը այս օրէնքին հրատարակութեան ատեն զէնքի տակ ըլլայ, նախորդ օրէնքին արամադրութեանցը կ'ենթարկուի : Միայն թէ կ'արձակուին անոնք որ իբրև պատիժ իրենց կատարած զինուորական ծառայութեան մէջ հինգ տարին աւարտած են :

307. 145. — Այս օրէնքին հրատարակութեան թուականէն առաջ պէտքէլ տուողներէն զատ, միւս բոլոր զինուորացուները, քսան տարին աւարտելու տարին յաջորդող Մարտէն հաշուելով, ներկայ օրէնքին արամադրած զինուորական ծառայութեան ժամանակամիջոցին բաժանմանց համապատասխանող կարգերն ու տարիները պիտի փոխադրուին : Զէնքի տակ զըտնուողներուն փոխադրութեան գործողութիւնն անոնց արձակումէն ետքը տեղի կ'ունենայ :

307. 146. — Իսլամ ժողովուրդէն և Օսմ. զանազան տարրերէն ի վաղուց անտի զինուորական ծառայութենէ ազատ և կամ ուէ պատճառով զերծ մը-

նացողներէն անոնք որ 1299 և անկէ ետքի տարինե-
րուն ծնած են, ներկայ օրէնքին հրատարակուելու
թուականէն սկսելով իրենց տարեկիցներուն կարգե-
րուն մէջ կ'արձանագրուին: Ասոնցմէ անոնք՝ որոնց
համար քննութեամբ հաստատուի թէ Ֆիզիքսպէս ան-
կարող են զինուորական ծառայութիւն ընել, ինչպէս
նաև 1299 տարիէն առաջ ծնածները մինչև որ աւար-
տեն իրենց 40 տարին, 72րդ յօդուածին համաձայն
զինուորական տուրքի կ'ենթարկուին:

ՅՕԴ. 147. — 1303, 1304, 1305, 1306, 1307,
1308 և 1309 ծնածներէն անոնք որ ուէ պատճառա-
լիբենց զինուորական ծառայութիւնն անձամբ կամ պի-
սկիով չեն կատարած, հեռեւալ պայմաններն եթէ ու-
նենան զէնքի տակ պիտի առնուին առանց նկատի առ-
նելու մոռիկի կամ մոռիկսիգ բլլային. — Ա. Օսմ.
Համալսարանին, չէրիի դատարաններու և քարոզիչնե-
րու վարժարաններուն, «քատասթրօ»ի վարժարանին,
վարժապետանոցին բարձրագոյն ճիւղին, ելմտական
վարժարանին, պետական, մասնաւոր ու օտար վար-
ժարաններու և ուրիշ երկիրներու բարձրագոյն վար-
ժարաններուն մէջ իրենց ուսումն աւարտողները: Բ.
Անոնք որ Սուլթանիէ ու պետական եօթնամեայ ի-
տատիներէն և միւսնոյն օտարձան ունեցող մասնաւոր
ու օտար վարժարաններէն վկայական ստացած են և
անոնք որոնց զինուորական ծառայութիւնը յետաձգ-
ուած է՝ երկու վերջին դատարանները յաճախեցնուն
համար: Գ. Կրօնական ուսանողներէ (Իսլամ) անոնք
որ զինուորագրութեան նախորդ օրէնքին համաձայն
վեցերորդ տարուան քննութիւնը տուած են: Դ. Ա-
նոնք որ ներկայ օրննքը հրատարակուած միջոցին ու-
սում առնելու վրայ են Ա. հատուածին մէջ յիշուած
պետական, մասնաւոր և օտար բարձրագոյն վարժա-
րաններու մէջ: Ե. Կրօնական ուսանողներէն (Իսլամ)
վեցերորդ տարուան քննութիւնը չաւտողները, Մէտ-
րէսէներու օրէնքին համաձայն, այդ քննութիւնը տա-

էն անմիջապէս ետքը : Վերոգրեալներէն Ա. Բ. ու Գ. հատուածներուն մէջ նշանանակուածներուն զինուորութեան մէկ տարուան ծառայութիւնը կատարել կը տրբուի 1330 տարուան Սեպտ. ին, Գ. ու Ե. հատուածներուն մէջ նշանակուածներունը՝ իրենց ուսումը աւարտելէն և կամ Մէտրէսէներու օրէնքին համաձայն վեցերորդ տարուան քննութիւնը տալէն անմիջապէս ետքը : Կրօնական ուսանողներէն (Իսլամ) անոնք որ վարժարանին մէջ իրենց արձանագրութիւնը ջնջուած է և որոշ ժամանակամիջոցին մէջ վեցերորդ տարուան քննութիւնը չեն տուած, երկու տարի զէնքի տակ պիտի ծառայեն : Այս կերպով զէնքի տակ անուելիքներն եթէ միեւնոյն դիւանին և կամ վարչական միեւնոյն ճիւղին պաշտօնեայ են և երկու հոգի՝ վիճակով ատոնց մէկը կ'անտուի, եթէ երկուքէն աւելի են ու զոյգ թիւ կը ներկայացնեն՝ ամբողջովին ու եթէ անզոյգ թիւ կը ներկայացնեն՝ մէկէն զսա մնացածներուն կէսը կ'անուի, միւսներն ալ յաջորդ տարուան կը յետաձգուին :

ՅՕԴ. 148. — Նախորդ յօդուածին համաձայն զէնքի տակ անուելիքներէն անոնք որ պաշտօնեայ են, իրենց զինուորութեանը միջոցին իբրև արձակուրդ ստացած կը նկատուին. նաև իրենց ամասթոչակներէն իրենց փոխանորդներուն տրուելիք մասէն մնացած միւս մասը ընտանիքներուն կը տրուի, և եթէ չունենան իրենք կը ստանան :

ՅՕԴ. 149. — 147րդ յօդուածին մէջ նշանակուած հանդամանքներն ու պայմաններն ունեցողներէն անոնք որ այս օրէնքին հրատարակուած օրն ուսուցչութիւն կ'ընեն, զերծ են զինուորական մէկ տարուան ծառայութենէն :

ՅՕԴ. 150. — Նախորդ յօդուածներուն համաձայն զէնքի տակ անուելիք զինուորներն իրենց ստացած ուսման տեսալին և իրենց Փիզիքական ընդունակութեանն համեմատ զինուորական զանազան կարգերուն

մէջ պիտի բաժնուին : Սպայութեան յատուկ հանգա-
մանքներն ու պայմաններն ունեցողնեւ, պահեստի
սպաներու օրէնքին համաձայն, պահեստի սպաներու
կարգը պիտի դասուին . իսկ նոյն հանգամանքները
չունեցողները, իրենց ընդունակութեանն համեմատ,
պահեստի ենթասպայ պիտի կրնան կարգուիլ :

ՅՕԴ. 151. — 147րդ յօդուածին տրամադրած հան-
դանանքն ունեցողները, զէնքի տակ առնուելու մա-
սին նոյն յօդուածով սահմանուած տարիին մինչև
Սեպտեմբերի վերջը պարտաւոր են ներկայանալ իրենց
պատկանած զինուորագրութեան ճիւղին կեդրոնը :
Անոնք որ հիւանդ ըլլալով չեն կրնար ներկայանալ,
պէտք է վաւերագիր մը դրկեն Եգիպտոսի մէջ՝ Փօմի-
սէրութեան, Ա. փր. Տրիպոլսոյ մէջ՝ կայս. նուիրակին,
Օսմ. ուրիշ երկիրներու մէջ՝ իրենց գտնուած աեղին
զինուորական ճիւղերուն և օտար երկիրներու մէջ ալ
Օսմ. դեսպանատանց և կամ հիւպատոսարաններու
կողմէ վաւերացուած :

Զէնքի տակ առնուելու համար անհրաժեշտ եղած
տարուան մինչև Սեպտ. ի վերջը ներկայացողները և
կամ վերոյիշեալ վաւերագիրները չդրկողները պահես-
տի սպայ ըլլալու իրաւունքէն պիտի զրկուին : Անոնք
որ որոշեալ ժամանակէն սկսեալ մինչև երկու տարի
առանց օրինաւոր պատճառի ներկայանան, երկու տա-
րի իբրև զինուոր պիտի ծառայեն :

ՅՕԴ. 152. — Այս օրէնքին արամադրութեանց չը
համապատասխանող բոլոր օրէնքները, կանոնագիրներն
և հրամանագիրները ջնջուած են :

ՅՕԴ. 153. — Այս օրէնքին գործադրութիւնը կը
պատկանի նախարութեան :

Իրատէ կ'ընեմ որ այս օրինագիծը գործադրուի և

Տէրութեան օրէնքներուն վրայ աւելցուի, Ընդհ. ժողովին բաղմանը անոր ներկայացնելու պայմանով:

17 Ճ՛. Բաղիւլախէր 1332: 29 Ապրիլ 1330

ՔԵՆՏԵՄ ՔԵՂԱՄ

Պատերազմական նախարար՝ ԷՆՎԷՐ. Շեյխ իւլ Իսլամ
և Էվզափի նախարար՝ ԽԱՅՐԻ, Եպարֆու և Արսափին
գործոց նախարար՝ ՄԷՀՄԷՏ ՍԱԻՏ, Ելեւնական նախարար
և Ներֆին գործոց նախարարի փոխանորդ՝ ՃԱՎԻՏ,
Մովսային նախարար՝ ԱՀՄԷՏ ՃԷՄԱԼ, Դասական նախարար՝
ԻՊՐԱՀԻՄ, Կրթական նախարար՝ ԱՀՄԷՏ ՇԻԻՔՐԻ,
Առեւտրական և Երկրագործական նախարար՝ ՍԻԻԼԷՅՄԱՆ
ԷԼՊՈՒՍԹԱՆԻ ԷՖ., Հանր. Շին. նախարար՝ ՄԱՀՄՈՒՏ,
Պետական Խորհուրդի նախագահ՝ ԽԱԼԻԼ և Թղթասարական
և Հեռագրական նախարարը՝ ՈՍԿԱՆ ՄԱՐՏԻԿԵԱՆ:

ՏՊԱՐԱՆ ԵՒ ԿԱԶՄԱՏՈՒՆ

ՔԵՇԻՇԵԱՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ, ՄԱՀՄՈՒՏ ՓԱՇԱ, ՔԻԻՐՔՃԻ ԽԱՆ, ՅԻԻ 32-34

Տպարանն իս մէջ կը տպագրուին ամէն տեսակ տպագրական գործեր՝ մաքուր եւ դիւրամատչելի դիւներով, դաւառներէն ըլլալիք յանձնարարութիւնները կը կատարուին խիստ խնամքով եւ կատարեալ ճշգրտագոյնութեամբ:

**Պ Ա Տ Ր Ա Ս Տ Ե Ի Ր Ո Պ Ա Կ Ա Ն
Ջ Գ Ե Ս Տ Ի**

Մ Ե Ծ Վ Ա Ճ Ա Ռ Ա Տ Ո Ւ Ն

Գ Ր Ի Գ Ո Ր Վ Ա Ր Դ Ա Ջ Ե Ա Ն

Կ. Պօլիս, Սթամպուլ, Չամբախերլար Եօզուլու, քիւ 23

*Վերջին հորածեւութեամբ կարուած Եւրոպական
ամէն չափու վրայ պատրաստ*

*Բարսիւսիներ, ճագեթներ, Փանթեզի Ժիշներ,
սարաւներ, րօյ սը շահպր, եղն., եղն., եղն.*

*Տղայոց մարնէլ եւ Ֆեթեն ցօսթիւներ,
աւստոռան Սօժ ցօսթիւներ*

Ա Մ Ե Ն Ա Ը Ն Տ Ի Ր Կ Ե Ր Պ Ա Ս
Ե Ի

Ա Ն Հ Ա Ի Ա Տ Ա Լ Ի Ա Ժ Ա Ն Գ Ի Ն

Մ Ե Ծ Մ Թ Ե Ր Ա Ն Ո Ց

Մ Ե Ծ Ա Ք Ա Ն Ա Կ Վ Ա Ճ Ա Ռ Ո Ւ Մ

Հ Ի Ն Գ Ո Ր Մ Ա Մ Ո Ւ Ա Մ Հ Ա Գ Ո Ւ Ս Տ Ն Ե Բ Ո Ւ

(Չամբախերլար, քիւ 23, եւ Զիւմպիլլիլի իսան քիւ 18)

*Գատառներէ եղած յանձնարարութիւնի
արագ եւ խնամալիցի ի գործ կը դրուին*

Գ Ի Ի Ր Ա Մ Ա Տ Զ Ե Լ Ի Պ Ա Յ Մ Ա Ն Ե Ր

ԼԵԻՈՆ Յ. ՀԱՎԼՈՒՋԵԱՆ ԵՒ ԵՂՐԱՅՐ

Վ Ա Ճ Ա Ռ Ա Տ ՈՒ Ն

ՊՐՈՒՍԱՅԻ ՀԱՎԼՈՒ ԵՒ ՄԵՏԱՔՍԵՂԷՆՆԵՐՈՒ

Պրուսայի մեր անձնական գործարանին մէջ խընամքով կը պատրաստուին հավլուներ, մետաքսեղէններ, և ամէն տեսակ տեղական ապրանքներ, որք անմրցելի գիներով կը ծախուին թէ Պրուսայի և թէ Պօլսոյ մեր մասնաճիւղերուն մէջ:

Կը խնդրուի յարգելի վաճառականներէ և յաճախորդներէ որ հաճին անգամ մը այցելել մեր վաճառատունը, գաղափար մը կազմելու համար մեր ապրանայ ազնուութեան և գներու խիստ աժանութեան վրայ:

Հասցէ՝

Կ. Պօլիս, Մահմուտ փաշա .

Ետըն խանի կից, քիւ 1—2

Մասնաճիւղ՝

Պրուսա, Կէյլի խան

Մասնաւոր գործարան՝

Պրուսա, Կայաղան, Իքլիֆանս խան

ԳՍԻԱՌՆԵՐԷ ԵՂԱԾ ՅԱՆՁՆԱՐԱՐԸ Թ. Է. Ք.

ԿԸ ԿԱՏԱՐՈՒԻՆ

Խ Ի Ս Տ Ա Ր Ա Գ Ե Ի Խ Ն Ա Մ Ք Ի Վ

Կ. ԵՒ Լ. ՃԱՄՈՒԶԵԱՆ

(Վ.Ա.ՃԱՍՈՒԱՏՈՒՆ ՄԱՆԻՖԵՍՏՈՒՐԱՅԻ)

Կ. Պոլիս, Մահմեկ Փաշա խան, թիւ 50

ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ ԵՒ ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄ

Վրչոյր, կապօթ, Անգղ. ձերմակեղեկներ,
(խաւ, մահմոսի) եւ

մանիճաֆթիւրի վերաբերեալ ժեսսա՛ներու

ԿԱՆԽԻԿ ԵՒ ԱՊԱՌԻԿ

ՍՏԵՓԱՆ Մ. ՏԷՐ ԱՀԱՐՈՆԵԱՆ

(Վ.Ա.ՃԱՍՈՒԱՏՈՒՆ ՊՐՈՒՄՍՅԻ ԱՊՐԱՆԱՅ)

Կ. Պոլիս, Մահմոս փաշա, Գաւօօնօ խանի սակ թիւ 73

Խալիու թաքլմներ և պուրնուզներ, ճէ՛նկի համար խնամով պատրաստուած պրօտէ բանուած խալլուններ, մետաքս շարբեր, պլուզի համար մետաքսէ նուրբ կերպաններ, քէֆիէ, քրէֆ, ապանի սարքներ, շարշաֆ, փէշտիմալ և տեղական ամեն տեսակ ապրանքներ :

ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ ԵՒ ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄ

ԿԱՆԽԻԿ ԵՒ ԱՊԱՌԻԿ

ԳԱՒԱՌԻ ՅԱՃԱՆՈՐԴԱՅ ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԴԵՒՐՈՒՅԻՒՆՆԵՐ

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ԴԵՂԱՐԱՆ ՎԱՅՐԱՄ ԱՍԱՏՈՒՐԵԱՆ

Կէտիկ Փաշա, Պալի Փաշա Եօզուշու

Այս գեղարանը որ կարճ ժամանակի մը մէջ հարարակութեան փոսահութեանը արժանացաւ, մասնաւորապէս գեղերու խիստ թարմութեան, դեղագիլներու ճշգրիտ պատրաստութեանը համար, այս անշամ իր բոլոր յաճախորդները դո՛ւ ձգելու նպատակով բերել առած է իր վայրկենական և տեւական ազգիցիկ գորութիւնովը հանրածանօթ՝ «ԷԿԷԼ» Մարքայով միջատապան փոշին, որ աւելորդ կը սեպկնք բսել մլուկներուն ու միջատներուն բնաջինջմանը առաջին կարգի գեղն է:

ԿՐ. ԲԱԽԷ ԱՆԳԱՄ ՄՐ. ՓՈՐՁԵԼ

ԳԻՆԵՐԸ ԴԻԻՐԱՄԱՏԵԼԻ ԵՆ

ԾԱՆՕԹ. — Այս գեղարանը կը յաճախեն փորձ ու կարող բժիշկներ, սրտնք հիւանդներ կը նային գեղարանին կից մասնաւոր սենեակի մը մէջ. Չորեքշաբթի, Հինգշաբթի և Ուրբաթ օրերը ձրի կը դարմանեն:

Գեղարանիս բժշկական բոլոր գեղերը զուտ անգլիական և գաղղիական գեղերն են, պատրաստուած գեղագործական արհեստին վերջին մէթոտին համաձայն:

Դեղարանը ունի գիշերային սպաս

ՏՕՔԹՈՒ ԴԱԶԱԶԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ԲԺԻՇԿ

Ներքին, վիրաբուժական և ձեկդամիզային հիւանդութեանց

կը զտնոյ՝ Պոլիս, Կեսիփ փաշա, Ալի պէյ Եօզուշու և
Վահրաւ Ասատուեան ԿՐ. ի դեղարանը

ԴԻԻՐԱՄԱՏԵԼԻ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ ԵՒ ԱՐԱԳ ԲՈՒԺՈՒՄ

ՃԱՄԲՈՐԴՈՂՆԵՐՈՒՆ

Լիվրբուր, Հալբ, Թրիեսթե, Նախոյի, Մարսիլեա,
և քաղաքացի ճամբորդ

Սալբիգա, Գանասա, Պուէնոս Այրէս, Պոմպէ, Գոլմպո,
Կալիպարա, Ավստրալիա, Չինասան ու ճափոնիս

Գիւնրոս Լայն, Հուայք Սքար Լայն, Գեկեկիլն փե-
պիփիփ, փեկիկուրլլր Օրիկերլլ, Ճեկ. Թրանսարլանքիփ,
Թրանսիօրք Մարիթիմ, Անգլո Լայն, Ֆապր Լայն և այլ
Անգղիական, Ֆրանսական և ուրիշ ընկերութեանց ա-
մենանշանաւոր և խիստ հանգստաւէտ շողենաւերով
ճամբորդել ուղղները՝ շողենաւի թէ երկաթուղուի
տոմսակներ գնելու և այլ մանրամասնութեանց համար
նախ և առաջ թող դիմեն հեռաւեալ հասցէին՝

ՅՈՎՀՆՆՆԷՍ Յ. ԱՃԷՄԵԱՆ

Գալարա, Չինիլի Բըխարլ խան, Յոյ յարկ

ԵՄՆՅԹ.— Նամակով բացատրութիւն պահանջողները պէտք է
ներքիակ ուղարկեն 1 դրշի նամակադրօշմ:

ԳԻՒՐԱՄԱՏՁԵԼԻ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

فَطَوَّرْتُهَا فِي مَجْمَعِي (م) صِفَا

بِكِ افغندة ده كسیره بو نماز رساله نومرو ۲۸

ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՉԱՏՈՒՆ ՍԷՓԱ

Բերա, Շիսակ փողոց, Օսկ. Պակի Մ. սիւղիկն դեմ Ն. 280

ԳՈՒՆՍԱՒՈՐ ՆԿԱՐՆԵՐ, ԱԿՐԱՆՏԻՄԱՆՆԵՐ, ԳԱՊԻՆԵ-
ՆԵՐ, ԳԱՐԹ ՓՕՍԹԱԿԵՐ, ԵՒՆ ԳԻՆԵՐՈՎ

ԻՒՍ ՍԱՔՈՒՐ ԵՒ ԱԺԱՆ ԳԻՆԵՐՈՎ

24

2013

